

**ΔΙΑΤΜΗΜΑΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΣΤΑ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΑ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ**

Διπλωματική Εργασία

**ΤΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ (myDATA)
ΥΠΟ ΤΟ ΠΡΙΣΜΑ ΤΗΣ ΚΑΤΑΠΟΛΕΜΗΣΗΣ ΤΗΣ
ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ ΣΤΗΝ ΠΡΟΣΠΑΘΕΙΑ ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΥ
ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

του

ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ

Επιβλέπων Καθηγητής: Καραγιώργος Θεοφάνης

Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του
Μεταπτυχιακού Διπλώματος Ειδίκευσης στα Πληροφοριακά
Συστήματα

Μάρτιος 2024

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της συγκεκριμένης διπλωματικής είναι να αναλύσει την πλατφόρμα των ηλεκτρονικών βιβλίων “myDATA” που δημιούργησε η Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) με κύριο σκοπό την αυτόματη διασύνδεση των λογιστικών πληροφοριών των επιχειρήσεων με τις φορολογικές αρχές για την αποφυγή της φοροδιαφυγής. Στο πρώτο και δεύτερο κεφάλαιο θα ορίσουμε τι είναι η πλατφόρμα των “myDATA”, καθώς και τι είναι το φαινόμενο της φοροδιαφυγής που μαστιάζει την Ελληνική οικονομία. Στο τρίτο κεφάλαιο θα αναλύσουμε τον σκοπό της νέας πλατφόρμας και θα προσδιορίσουμε τι είναι αυτό που την κάνει παγκόσμια καινοτομία. Προχωρώντας στο τέταρτο κεφάλαιο θα αναφερθούμε στο μείζον ζήτημα της φοροδιαφυγής στην Ελλάδα, στο πόσο σημαντική είναι η καταπολέμηση της για την ανάπτυξη του κράτους καθώς και στο κατά πόσο η υποχρέωση όλων των επιχειρήσεων να τηρούν ηλεκτρονικά βιβλία θα βοηθήσει στην καταπολέμηση της φοροδιαφυγής. Τέλος στο πέμπτο κεφάλαιο θα αναλύσουμε την προσπάθεια που κάνει το ελληνικό κράτος τα τελευταία χρόνια για τον εκσυγχρονισμό του μέσω δημιουργίας πληροφοριακών συστημάτων.

Λέξεις κλειδιά: mydata, φοροδιαφυγή, Ελληνικό Κράτος, έλεγχος

ABSTRACT

The specific purpose of the particular thesis is to analyze the electronic book platform “myDATA” created by the Independent Authority for Public Revenue (AADE) with the main purpose of automatically linking the accounting information of businesses with tax authorities to avoid tax evasion. The first and second chapters will define what the "myDATA" platform is, as well as the phenomenon of tax evasion plaguing the Greek economy. Moving on to the third chapter, the new platform's purpose will be analyzed, identifying what makes it a global innovation. In the fourth chapter, the major issue of tax evasion in Greece will be addressed, discussing the importance of combating it for the state's development and whether the obligation for all businesses to keep electronic books will help in fighting tax evasion. Finally, in the fifth chapter, the effort made by the Greek state in recent years to modernize itself through the creation of information systems will be analyzed.

Keywords: mydata, taxevasion, Greek State, tax control

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	ii
ABSTRACT	iii
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ	iv
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ / ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ	v
ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ	vi
ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ ΚΑΙ ΑΚΡΩΝΥΜΙΑ.....	vii
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1^ο	1
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	1
1.1 Γενικά	1
1.2 Σκοπός εργασίας	2
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο	3
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ	3
2.1 Ορισμός “myDATA”	3
2.2 Το πρόβλημα της φοροδιαφυγής	4
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο	6
Η ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ ΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ	6
3.1 Λειτουργία πλατφόρμας myDATA	6
3.2 Σκοπός πλατφόρμας “myDATA” και παγκόσμια καινοτομία	11
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο	17
ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ.....	17
4.1 Κατανομή φορολογίας στην Ελλάδα	17
4.2 Ποιοι φοροδιαφεύγουν στην Ελλάδα	18
4.3 Παράγοντες που επηρεάζουν την φοροδιαφυγή στην Ελλάδα	20
4.4 Βασικές λύσεις φοροδιαφυγής και myDATA	23
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο	26
ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ.....	26
5.1 Εισαγωγή	26
5.2 Πληροφοριακά συστήματα Δημοσίου που ολοκληρώθηκαν	27
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο	32
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ	32
6.1 Συμπεράσματα	32
6.2 Προτάσεις	33
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7^ο	36
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	36

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΕΙΚΟΝΩΝ / ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΩΝ

Εικόνα 1 Το έλλειμμα του ΦΠΑ στις χώρες της Ευρώπης το 2019 σε δις ευρώ	11
Διάγραμμα 2 Ηλεκτρονική τιμολόγηση στην Γαλλία.....	13
Διάγραμμα 3 Ηλεκτρονική τιμολόγηση στην Γερμανία	14
Διάγραμμα 4 Ηλεκτρονική τιμολόγηση στην Ιταλία	15

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΠΙΝΑΚΩΝ

Πίνακας 1 ΠΣ που ολοκληρώθηκαν στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια.....	30
---	----

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ ΚΑΙ ΑΚΡΩΝΥΜΙΑ

A.A.Δ.Ε.	Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων
Γ.Γ.Π.Σ.	Γενική Γραμματεία Πληροφοριακών Συστημάτων
Π.Σ.	Πληροφοριακό Σύστημα
Φ.Η.Μ.	Φορολογικοί Ηλεκτρονικοί Μηχανισμοί
Φ.Π.Α.	Φόρος Προστιθέμενης Αξίας
E.R.P.	Enterprise Resource Planning
myDATA	my Digital Accounting and Tax Application
B2B	Business to business
B2G	Business to Government
ΕΕ	Ευρωπαϊκή Ένωση

ΚΕΦΑΛΑΙΟ1^ο

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1.1 Γενικά

Η ηλεκτρονική τιμολόγηση δεν είναι κάτι καινούριο. Η ιδέα της ανταλλαγής αυτοματοποιημένων μηνυμάτων που περιγράφουν εμπορικές συναλλαγές άρχισε να δοκιμάζεται ήδη από το 1965, όταν η εταιρεία HollandAmericaLine άρχισε να στέλνει έγγραφα διακίνησης για υπερατλαντικά ταξίδια με χρήση telex. Η εξέλιξη της τεχνολογίας σε συνδυασμό με το διαρκώς αυξανόμενο ενδιαφέρον, οδήγησαν στη δημιουργία του EDI (ElectronicDataInterchange), του πιο διαδεδομένου ίσως προτύπου ανταλλαγής εμπορικών δεδομένων, που χρησιμοποιείται εδώ και δεκαετίες. Ενδεικτικά, το έτος 1991, στην Αμερική συμμετείχαν ήδη στο δίκτυο του EDI 12.000 επιχειρήσεις. Φυσικά, ο ραγδαίος μετασχηματισμός του τεχνολογικού τοπίου τα τελευταία 30 χρόνια, με τη χρήση προσωπικών υπολογιστών και τη μετάβαση στην εποχή του internet, δε θα μπορούσε να αφήσει ανεπηρέαστη την ηλεκτρονική τιμολόγηση. Οι εταιρείες, λόγω χαμηλότερου κόστους, άρχισαν να μεταδίδουν ηλεκτρονικά τιμολόγια μέσω του internet αντί των ειδικών ασφαλών δικτύων του EDI (VAN), ενώ υιοθέτησαν νεότερες τεχνολογίες και για τη μορφοποίηση των δεδομένων (π.χ. χρήση αρχείων τύπου XML αντί για έγγραφα EDI). Έτσι, μέσα στα χρόνια αναπτύχθηκαν δεκάδες διαφορετικά πρότυπα και τεχνολογίες ανταλλαγής ηλεκτρονικών τιμολογίων, τα οποία χρησιμοποιούνται κυρίως από μεγάλους οργανισμούς και τα αντίστοιχα δίκτυα συνεργατών τους, λόγω της μεγάλης μείωσης κόστους και της απλοποίησης διαδικασιών που προσφέρουν.

Το 2014 έγινε στην Ελλάδα το πρώτο μεγάλο βήμα για την ηλεκτρονική τιμολόγηση. Ήταν η χρονιά εκείνη, κατά την οποία τα τιμολόγια απαλλάχθηκαν από την ανάγκη φοροσήμανσης με τη νομοθέτηση των Ελληνικών Λογιστικών Προτύπων (ΕΛΠ). Το 2018 η Ελληνική κυβέρνηση βλέποντας το ότι οι επιχειρήσεις άρχισαν πλέον να εμπιστεύονται και να μαθαίνουν την ηλεκτρονική τιμολόγηση, οι εταιρίες μηχανογράφησης να ανθίζουν και οι πάροχοι ηλεκτρονικής τιμολόγησης να πληθαίνουν, αποφάσισε πως ήταν η κατάλληλη στιγμή να δημιουργήσει ένα πληροφοριακό σύστημα το οποίο θα δέχεται τα τιμολόγια όλων των επιχειρήσεων και

θα μπορεί να τα επεξεργάζεται ώστε να παράγει πληροφόρηση αναγκαία για τις φορολογικές αρχές. Έτσι λοιπόν δημιουργήθηκε η πλατφόρμα με το όνομα “myDATA”. Τα “myDATA” είναι μια πλατφόρμα που έχει αναπτύξει η ΑΑΔΕ με σκοπό να καταγράφει, σε πραγματικό χρόνο, τα έσοδα και τα έξοδα μιας επιχείρησης. Έτσι, θα καταπολεμηθεί το φαινόμενο των πλαστών παραστατικών και κατά συνέπεια η φοροδιαφυγή. Παράλληλος στόχος, είναι να διατηρούνται online τα ηλεκτρονικά βιβλία της επιχείρησης, και μελλοντικά να μπορεί να συμπληρωθεί το Ε3 των επιχειρήσεων για τη φορολογική δήλωση, αυτόματα.

Η συγκεκριμένη επένδυση έγινε, όπως και αρκετές ακόμα επενδύσεις στην Ελληνική επικράτεια τα τελευταία χρόνια, στα πλαίσια της προσπάθειας πάταξης της φοροδιαφυγής. Η φοροδιαφυγή στην Ελλάδα είναι ένα σύνθετο φαινόμενο σε όλους τους τομείς της οικονομίας. Οι μικρές και οι μεγάλες επιχειρήσεις, το δημόσιο αλλά και άλλοι κλάδοι της σύγχρονης οικονομίας βάζονται από αυτό το φαινόμενο με δυσχερή αποτελέσματα για την κοινωνία αλλά και την σύγχρονη επιχειρηματικότητα. Για να μπορέσει το φαινόμενο αυτό να περιοριστεί βασική αρχή αποτελεί την ευκολία με την οποία το κράτος μπορεί να ελέγξει φορολογικά τις επιχειρήσεις. Τα “myDATA” αποσκοπούν στην πλήρη μηχανογράφηση των επιχειρήσεων και ταυτόχρονη ενημέρωση των φορολογικών αρχών, με σκοπό την πραγματοποίηση καθημερινών ελέγχων ανά συναλλαγή και ανά αντισυμβαλλόμενο.

1.2 Σκοπός εργασίας

Ο σκοπός δημιουργίας της παρούσας Διπλωματικής εργασίας είναι να ορίσει και να αναλύσει την λειτουργία της πλατφόρμας “myDATA” της ΑΑΔΕ ώστε να γίνει κατανοητός ο τρόπος με τον οποίο έχει δομηθεί και εξυπηρετεί τις επιχειρήσεις. Επιπλέον θα πραγματοποιηθεί σύγκριση της πλατφόρμας με αντίστοιχες του εξωτερικού ώστε να προσδιοριστεί αν αποτελεί παγκόσμια καινοτομία. Ακόμη, βασικός στόχος της συγκεκριμένης διπλωματικής είναι να αναλύσει το μείζον θέμα της φοροδιαφυγής για την Ελληνική οικονομία και ανάπτυξη και του τρόπου που μπορεί να συμβάλει η πλατφόρμα των “myDATA” στην φοροδιαφυγή. Τέλος θα προσδιοριστεί η προσπάθεια που καταβάλει το κράτος για τον εκσυγχρονισμό των πληροφοριακών συστημάτων του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2^ο

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ

2.1 Ορισμός “myDATA”

Τα “myDATA”, δηλαδή my Digital Accounting and Tax Application, είναι το όνομα της νέας ηλεκτρονικής πλατφόρμας, με την οποία η ΑΑΔΕ εισάγει τα ηλεκτρονικά βιβλία στην καθημερινότητα των επιχειρήσεων.

Τα Ηλεκτρονικά Βιβλία της ΑΑΔΕ αποτελούν ένα πολύ σημαντικό βήμα ψηφιακού μετασχηματισμού της Φορολογικής Διοίκησης και της σχέσης της με τις επιχειρήσεις. Στόχος είναι πρωτίστως να εξυπηρετηθούν οι επιχειρήσεις, παρέχοντας μια πρωτοποριακή ψηφιακή πλατφόρμα για την εκπλήρωση των φορολογικών τους υποχρεώσεων, που θα οδηγήσει σε αυτοματοποίηση της συμπλήρωσης των φορολογικών δηλώσεων και θα τις απαλλάξει από υποχρεώσεις που έχουν σήμερα, όπως η υποβολή Καταστάσεων Πελατών – Προμηθευτών (ΜΥΦ).

Μαζί με τη μείωση του διοικητικού κόστους των επιχειρήσεων, τα ηλεκτρονικά βιβλία της ΑΑΔΕ ενισχύουν τη διαφάνεια των συναλλαγών, προσφέροντας ένα ψηφιακό περιβάλλον συνεργασίας των επιχειρήσεων για την τιμολόγηση των αγαθών και των υπηρεσιών. Επίσης εδραιώνουν την αξιοπιστία στη σχέση της Φορολογικής Διοίκησης με τις επιχειρήσεις και λειτουργούν ως μηχανισμός οικειοθελούς συμμόρφωσης και πρόληψης της φοροδιαφυγής και του λαθρεμπορίου, αλλά και διευκόλυνσης των συνεπών επιχειρήσεων στην επιστροφή των φόρων που δικαιούνται.

Στα Ηλεκτρονικά Βιβλία της ΑΑΔΕ:

- Διαβιβάζεται και καταχωρείται η Σύνοψη των Παραστατικών εσόδων / εξόδων των Επιχειρήσεων.
- Γίνεται Χαρακτηρισμός των καταχωρούμενων συναλλαγών.
- Διενεργούνται οι αναγκαίες Λογιστικές Εγγραφές Τακτοποίησης για τον προσδιορισμό του λογιστικού και του φορολογικού αποτελέσματος κάθε έτους.

Στην πλατφόρμα με την ονομασία “myDATA” τηρούνται στοιχεία των συναλλαγών των επιχειρήσεων, καθώς και οι εγγραφές που προσδιορίζουν το λογιστικό και φορολογικό αποτέλεσμα. Για την ΑΑΔΕ θεωρείται ένα σημαντικό βήμα ψηφιακού μετασχηματισμού των σχέσεων συνεργασίας μεταξύ των επιχειρήσεων σε ένα ψηφιακό περιβάλλον. Οι πληροφορίες χρησιμοποιούνται μεταξύ άλλων για την καλύτερη στόχευση των φορολογικών ελέγχων, την άμεση ενημέρωση της φορολογικής διοίκησης και τον περιορισμό της φοροδιαφυγής που αφορά πλαστά ή εικονικά τιμολόγια. Υπόχρεες είναι όλες οι επιχειρήσεις και όλες οι οντότητες. Μοναδικές εξαιρέσεις είναι το Δημόσιο και οι Ιερές μονές του Αγίου Όρους. Στην πράξη, η επιχείρηση ή ο ελεύθερος επαγγελματίας αποστέλλει ηλεκτρονικά στην Α.Α.Δ.Ε. τα τιμολόγια και τις αποδείξεις του, τηρώντας στο “myDATA” τα φορολογικά ηλεκτρονικά βιβλία του και παρέχοντας μέσω αυτών την ευχέρεια στη φορολογική διοίκηση να ελέγχει και να διασταυρώνει αυτόματα τα δικά του τιμολόγια που εξέδωσε και έλαβαν οι πελάτες του, αλλά και τα τιμολόγια που παρέλαβε ο ίδιος και εξέδωσαν οι προμηθευτές του. Πέρα από τα προφανή λοιπόν οφέλη για τη Φορολογική Διοίκηση η εφαρμογή των ηλεκτρονικών βιβλίων έχει σημαντικές θετικές επιπτώσεις στην καθημερινότητα των ίδιων των επιχειρήσεων. Αυτοματοποιεί χρονοβόρες και συχνά παρωχημένες διαδικασίες, μειώνει το χρόνο τιμολόγησης και ελέγχου, αυξάνει την αξιοπιστία των φορολογικών στοιχείων, μειώνει την πιθανότητα λαθών και μειώνει τα σχετικά κόστη. Επιπλέον, επιτρέπει την τιμολόγηση από οπουδήποτε υπάρχει πρόσβαση στο διαδίκτυο. Μέσα από την ηλεκτρονική τιμολόγηση αλλάζει επίσης η σχέση της επιχείρησης με τον λογιστή της. Καταργείται αμέσως η ανάγκη προσκόμισης παραστατικών εσόδων, καθώς αυτά πλέον αντλούνται ηλεκτρονικά, με ασφάλεια και αξιοπιστία.

Στην καθημερινότητα λοιπόν των επιχειρήσεων βρίσκεται ήδη από το 2021 μια παγκόσμια καινοτομία. Όλες οι επιχειρήσεις μικρές, μεσαίες, μεγάλες έχουν την υποχρέωση αυθημερόν μόλις εκδίδουν τα παραστατικά των εσόδων τους να τα διαβιβάζουν στην πλατφόρμα των “myDATA”.

2.2 Το πρόβλημα της φοροδιαφυγής

Ο Αμερικανός δικαστής Όλιβερ Γουέντελ Χολμς είχε πει πως οι φόροι "είναι το αντίτιμο που πληρώνουμε για να ζούμε σε μια πολιτισμένη κοινωνία".

Το πρόβλημα της φοροδιαφυγής είναι ένα από τα σημαντικότερα προβλήματα που έχει να αντιμετωπίσει ένα κράτος. Στην Ελλάδα φαίνεται ότι είναι ακόμα πιο οξύ: Σύμφωνα με μελέτες η φοροδιαφυγή στη χώρα μας είναι μεγαλύτερη από ότι σε άλλες ανεπτυγμένες χώρες, πράγμα που επιβαρύνει ακόμα περισσότερο την πολύ άσχημη οικονομική κατάστασή της.

Σύμφωνα με τις έρευνες: Τα διαφυγόντα έσοδα από τη φοροδιαφυγή των φυσικών προσώπων κυμαίνονται από 1,9% ως 4,7% του ΑΕΠ ετησίως. Από τη φοροδιαφυγή στον ΦΠΑ εκτιμάται ότι χάνουμε το 3,5% του ΑΕΠ. Απώλειες από το λαθρεμπόριο ποτών, τσιγάρων και καυσίμων αντιστοιχεί σε περίπου 0,5% του ΑΕΠ. Για τα νομικά πρόσωπα, τα διαφυγόντα κέρδη για τη χώρα από τη φοροδιαφυγή και φοροαποφυγή των επιχειρήσεων υπολογίζονται γύρω στο 0,15% του ΑΕΠ. Κατά συνέπεια, το μέγεθος της φοροδιαφυγής στην Ελλάδα μπορεί να προσδιοριστεί σε ένα ποσοστό από 6% ως 9% του ΑΕΠ, δηλαδή ανάμεσα σε €11 και €16 δισ. το χρόνο. Είναι, βεβαίως, εξαιρετικά ενδιαφέρουσα η σύνθεση της φοροδιαφυγής, δηλαδή το ποιος φοροδιαφεύγει και πόσο, και καταρρίπτει αρκετούς μύθους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3^ο

Η ΠΛΑΤΦΟΡΜΑ ΤΩΝ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

3.1 Λειτουργία πλατφόρμας myDATA

Στην είσοδο του κανείς στην πλατφόρμα των “myDATA” συναντάει έννοιες όπως ηλεκτρονικά βιβλία, διαβίβαση παραστατικών, σύνοψη παραστατικών, χαρακτηρισμός συναλλαγών, ΜΑΡΚ κ.α. που είναι άγνωστες και δυσνόητες σε ανθρώπους που δεν είναι εξοικειωμένοι με το σύστημα της ηλεκτρονικής τιμολόγησης. Το πρώτο βήμα για να γίνει κατανοητό το τι προσφέρει το νέο πληροφοριακό σύστημα της ΑΑΔΕ είναι να αναλυθεί ο τρόπος λειτουργίας του.

Τα Ηλεκτρονικά Βιβλία που εμφανίζονται στη πλατφόρμα “myDATA” είναι δύο και συγκεκριμένα: Το Βιβλίο Αναλυτικών Εγγραφών (Αναλυτικό Βιβλίο), όπου καταχωρείται η Σύνοψη των Παραστατικών εσόδων / εξόδων των οντοτήτων, διενεργείται ο χαρακτηρισμός των συναλλαγών και καταχωρούνται οι λογιστικές εγγραφές τακτοποίησης για τον προσδιορισμό του λογιστικού και φορολογικού αποτελέσματος κάθε έτους και το Βιβλίο Συνοπτικής Απεικόνισης (Συνοπτικό Βιβλίο), όπου εμφανίζονται συγκεντρωτικά τα δεδομένα της Οντότητας σε μηνιαία και ετήσια βάση.

Στα Ηλεκτρονικά Βιβλία της ΑΑΔΕ διαβιβάζεται και καταχωρείται η σύνοψη των παραστατικών εσόδων / εξόδων των επιχειρήσεων. Ως "Σύνοψη παραστατικού" νοούνται τα στοιχεία του υποχρεωτικού περιεχομένου του παραστατικού χωρίς την αναλυτική διάκριση των ειδών (αγαθών - υπηρεσιών). Επίσης γίνεται χαρακτηρισμός των καταχωρημένων συναλλαγών και καταχωρούνται οι Λογιστικές Εγγραφές τακτοποίησης για τον προσδιορισμό του λογιστικού και του φορολογικού αποτελέσματος κάθε έτους. Ως "Χαρακτηρισμός Συναλλαγών" νοείται η υποχρέωση των οντοτήτων να λογιστικοποιούν τα δεδομένα τους για την εκπλήρωση των φορολογικών τους υποχρεώσεων καθώς και για την κάλυψη αναγκών της εσωτερικής τους οργάνωσης. Τα παραπάνω έχουν τυποποιηθεί (Τυποποιήσεις Δεδομένων Παραστατικών), ώστε να μπορούν να διαβιβάζονται ηλεκτρονικά από τις οντότητες και

να καταχωρούνται ομοίωμορφα στην ΑΑΔΕ. Με την διαβίβαση του στην πλατφόρμα το παραστατικό παίρνει αυτόματα Μοναδικός Αριθμός Καταχώρησης (Μ.ΑΡ.Κ.). Ως "Μοναδικός Αριθμός Καταχώρησης (Μ.ΑΡ.Κ.)" νοείται ο Μοναδικός Αριθμός Καταχώρησης που χορηγείται από την Α.Α.Δ.Ε. για κάθε έγκυρη διαβίβαση δεδομένων στην Πλατφόρμα "myDATA". Για την διευκόλυνση τους όλες οι εταιρίες μπορούν να αναθέσουν την ηλεκτρονική τους τιμολόγηση σε παρόχους υπηρεσιών ηλεκτρονικής τιμολόγησης. Ως "Πάροχος Υπηρεσιών Ηλεκτρονικής Τιμολόγησης" νοείται η οντότητα η οποία κατόπιν εντολής άλλης οντότητας (υπόχρεη οντότητα), διαβιβάζει με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων και σύμφωνα με τις διατάξεις της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας, παραστατικά πωλήσεων για λογαριασμό της υπόχρεης οντότητας. Αν επιθυμούν να διαβιβάσουν τα δεδομένα οι ίδιες οι οντότητες τότε μπορούν να χρησιμοποιήσουν ένα πρόγραμμα ERP συμβατό με την πλατφόρμα δηλαδή ηλεκτρονική εφαρμογή που καλύπτει τις ανάγκες εμπορικής διαχείρισης για την έκδοση λογιστικών στοιχείων καθώς και της λογιστικής διαχείρισης για τη λογιστικοποίηση των δεδομένων της οντότητας. Η ταυτόχρονη με την έκδοση διαβίβαση των παραστατικών υφίσταται για όλες τις οντότητες του άρθρου 1 του ν.4308/2014 (Α'251), ανεξαρτήτως μεγέθους αυτών και τρόπου έκδοσης και τήρησης των λογιστικών τους αρχείων. Στην υποχρέωση αυτή δεν εμπίπτουν: α) Οι Ιερές Μονές του Αγίου Όρους, β) Το Δημόσιο, οι Περιφέρειες, οι Νομαρχίες, οι Δήμοι, οι Κοινότητες και τα λοιπά νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, για τις δραστηριότητες ή πράξεις, τις οποίες πραγματοποιούν ως δημόσια εξουσία, με την προϋπόθεση ότι οι πράξεις αυτές δεν υπόκεινται σε Φ.Π.Α..

Οι συνόψεις των παραστατικών χονδρικής διαβιβάζονται ως εξής: α) Μέσω πιστοποιημένων παρόχων υπηρεσιών ηλεκτρονικής τιμολόγησης με άδεια καταλληλότητας λογισμικού Υπηρεσιών παρόχου ηλεκτρονικής έκδοσης στοιχείων (ΥΠΑΗΕΣ) β) Μέσω των προγραμμάτων λογισμικού (εμπορικό, λογιστικό), που χρησιμοποιούν οι οντότητες, εφόσον αυτά διασυνδέονται με την Α.Α.Δ.Ε. μέσω σχετικής διεπαφής γ) Μέσω ειδικής φόρμας καταχώρησης της εφαρμογής των ηλεκτρονικών βιβλίων που λειτουργεί στην ΑΑΔΕ. Την ειδική φόρμα καταχώρησης μπορούν να χρησιμοποιούν οι οντότητες που έχουν τις προϋποθέσεις που ορίζονται στην σχετική Απόφαση Α.1138/2020 της διαδικασίας ηλεκτρονικής διαβίβασης δεδομένων (έως 50.000 € ακαθάριστα έσοδα για όσες οντότητες τηρούν απλογραφικό λογιστικό σύστημα είτε όσοι εκδίδουν έως 50 τιμολόγια ανεξαρτήτως τηρούμενου λογιστικού συστήματος).

Οι συνόψεις των παραστατικών λιανικής διαβιβάζονται ως εξής: α) Μέσω πιστοποιημένων παρόχων υπηρεσιών ηλεκτρονικής τιμολόγησης με άδεια καταλληλότητας λογισμικού Υπηρεσιών παρόχου ηλεκτρονικής έκδοσης στοιχείων (ΥΠΑΗΕΣ) β) Μέσω των προγραμμάτων λογισμικού (εμπορικό, λογιστικό), που χρησιμοποιούν οι οντότητες, εφόσον αυτά διασυνδέονται με την Α.Α.Δ.Ε. μέσω σχετικής διεπαφής γ) Μέσω ειδικής φόρμας καταχώρησης της εφαρμογής των ηλεκτρονικών βιβλίων που λειτουργεί στην ΑΑΔΕ. Την ειδική φόρμα καταχώρησης μπορούν να χρησιμοποιούν οι οντότητες που έχουν τις προϋποθέσεις που ορίζονται στην σχετική Απόφαση Α.1138/2020 της διαδικασίας ηλεκτρονικής διαβίβασης δεδομένων (έως 50.000 € ακαθάριστα έσοδα για όσες οντότητες τηρούν απλογραφικό λογιστικό σύστημα είτε όσοι εκδίδουν έως 50 τιμολόγια ανεξαρτήτως τηρούμενου λογιστικού συστήματος). δ) Μέσω των Φορολογικών Ηλεκτρονικών Μηχανισμών (Φ.Η.Μ.) για τις λιανικές συναλλαγές.

Οι τρόποι διαβίβασης των παραστατικών λιανικής είναι οι παρακάτω: α) για τα στοιχεία λιανικής που εκδίδονται με τη χρήση Φ.Η.Μ. (Φ.Τ.Μ., Ε.Α.Φ.Δ.Σ.Σ., Α.ΔΗ.Μ.Ε.), ως εξής: αα) είτε αναλυτικά, ανά στοιχείο λιανικής πώλησης, μέσω απευθείας διασύνδεσης των Φ.Η.Μ. με την Α.Α.Δ.Ε. αβ) είτε συγκεντρωτικά ανά μήνα, στην Πλατφόρμα myDATA, μέσω των λογισμικών προγραμμάτων ERP είτε μέσω της ειδικής φόρμας καταχώρησης, για τις συναλλαγές που δεν έχουν υποχρέωση απευθείας διασύνδεσης των Φ.Η.Μ. με την Α.Α.Δ.Ε. (όλοι πλην καυσίμων), β) για τα στοιχεία λιανικής που εκδίδονται μηχανογραφικά ή χειρόγραφα χωρίς την υποχρέωση χρήσης Φ.Η.Μ., τα δεδομένα διαβιβάζονται αναλυτικά ανά στοιχείο λιανικής πώλησης στην Πλατφόρμα “myDATA”, γ) αναλυτικά, ανά στοιχείο λιανικής, μέσω παρόχου υπηρεσιών ηλεκτρονικής έκδοσης στοιχείων στην πλατφόρμα “myDATA”.

Σε κάποιες περιπτώσεις οι οντότητες έχουν υποχρέωση να διαβιβάζουν τον χαρακτηρισμό εξόδων μέσω εξουσιοδοτημένου λογιστή. Ο χαρακτηρισμός εξόδων διαβιβάζεται στην Α.Α.Δ.Ε. υποχρεωτικά μέσω λογιστή - φοροτεχνικού κατόχου άδειας που χορηγείται από το Ο.Ε.Ε., για τις οντότητες που εμπίπτουν στις προϋποθέσεις και τα όρια ακαθαρίστων εσόδων, όπως αυτά ορίζονται για την εφαρμογή της παραγράφου 2 του άρθρου 38 του ν.2873/2000, για τα ακόλουθα: α) για τις συναλλαγές που αφορούν σε έξοδα β) για τα δεδομένα που αφορούν στις εγγραφές μισθοδοσίας γ) για τα δεδομένα που αφορούν στις εγγραφές αποσβέσεων και στις λοιπές εγγραφές τακτοποίησης εσόδων - εξόδων.

Η ΑΑΔΕ έχει δημιουργήσει τυποποιήσεις δεδομένων παραστατικών, μέσω των οποίων διαβιβάζεται αυτοματοποιημένα ανά δηλούμενη εγκατάσταση η "σύνοψη" των εκδοθέντων παραστατικών (στοιχεία αντισυμβαλλόμενων - αξίες - φόροι - χαρτόσημα τέλη), χωρίς την αναλυτική διάκριση των ειδών (αγαθών - υπηρεσιών), καθώς και η "σύνοψη" λογιστικών εγγραφών (όχι το σύνολο των διενεργούμενων λογιστικών εγγραφών εκάστου φορολογικού έτους). Οι κατηγορίες των Παραστατικών ΑΑΔΕ είναι τρεις (3) οι Α1-Α2, Β1-Β2 και Γ.

α) Οι κατηγορίες Α1 (Αντικριζόμενα Παραστατικά Εκδότη - ημεδαπής / αλλοδαπής) και Α2 (Μη Αντικριζόμενα Παραστατικά Εκδότη - ημεδαπής / αλλοδαπής) περιέχουν δεδομένα παραστατικών συναλλαγών που διενεργεί η οντότητα ως Εκδότης, στην ημεδαπή και αλλοδαπή β) Οι κατηγορίες Β1 (Μη Αντικριζόμενα Παραστατικά Λήπτη - ημεδαπής / αλλοδαπής) και Β2 (Αντικριζόμενα Παραστατικά Λήπτη - ημεδαπής / αλλοδαπής) περιέχουν δεδομένα παραστατικών συναλλαγών που διενεργεί η οντότητα ως Λήπτης στην ημεδαπή και αλλοδαπή γ) Η κατηγορία Γ (Εγγραφές Τακτοποίησης Εσόδων-Εξόδων) περιέχει δεδομένα εγγραφών οντότητας, για την τακτοποίηση εσόδων - εξόδων και τον τελικό προσδιορισμό του λογιστικού και φορολογικού αποτελέσματος. Οι τρεις (3) Κατηγορίες Παραστατικών, αναλύονται, σε δεκαεπτά (17) Είδη Παραστατικών και σε πενήντα δύο (52) Τύπους Παραστατικών.

Η οντότητα ως Εκδότης διαβιβάζει τη Σύνοψη και Χαρακτηρισμό Συναλλαγών όλων των Παραστατικών αντικριζόμενων ή μη που εκδίδει (χονδρική, λιανική, εμπορία, παροχή στην ημεδαπή ή αλλοδαπή). Η οντότητα ως Λήπτης διαβιβάζει το Χαρακτηρισμό Συναλλαγών για τα Αντικριζόμενα Παραστατικά ημεδαπής (κατ. Α1) καθώς και τη Σύνοψη και το Χαρακτηρισμό Συναλλαγών των Αντικριζόμενων ή μη Παραστατικών ημεδαπής αλλοδαπής που λαμβάνει (κατ. Β1, Β2). Οι οντότητες διαβιβάζουν τις Λογιστικές Εγγραφές Τακτοποίησης Εσόδων - Εξόδων για τη διαμόρφωση του λογιστικού και φορολογικού αποτελέσματος.

Τέλος οι χαρακτηρισμοί των εσόδων είναι οι παρακάτω:

1.1_ Έσοδα από Πώληση Εμπορευμάτων

1.2_ Έσοδα από Πώληση Προϊόντων

1.3_ Έσοδα από Παροχή Υπηρεσιών

1.4_ Έσοδα από Πώληση Παγίων

- 1.5_Λοιπά Έσοδα/ Κέρδη
- 1.6_Αυτοπαράδοσεις / Ιδιοχρησιμοποιήσεις
- 1.7_Έσοδα για λ/σμο τρίτων
- 1.8_Έσοδα προηγούμενων χρήσεων
- 1.9_Έσοδα επομένων χρήσεων
- 1.10_Λοιπές Εγγραφές Τακτοποίησης Εσόδων
- 1.95_Λοιπά Πληροφοριακά Στοιχεία Εσόδων

Και οι Χαρακτηρισμοί των εξόδων είναι οι παρακάτω:

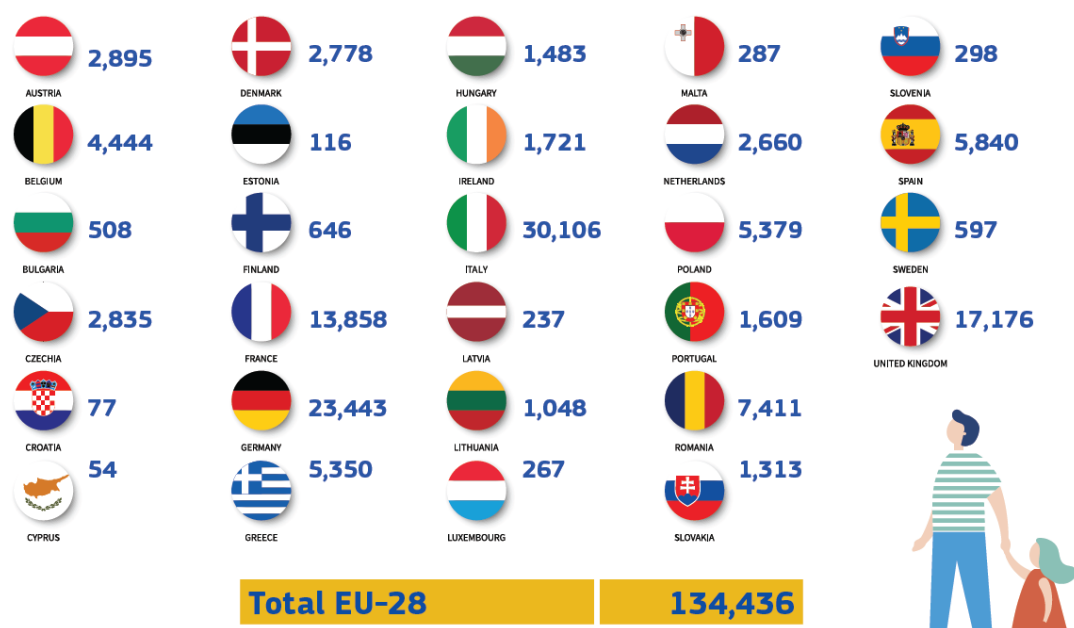
- 2.1_Αγορές Εμπορευμάτων
- 2.2_Αγορές Α'-Β' Υλών
- 2.3_Λήψη Υπηρεσιών
- 2.4_Γενικά Έξοδα με δικαίωμα έκπτωσης ΦΠΑ
- 2.5_Γενικά Έξοδα χωρίς δικαίωμα έκπτωσης ΦΠΑ
- 2.6_Αμοιβές και Παροχές προσωπικού
- 2.7_Αγορές Παγίων
- 2.8_Αποσβέσεις Παγίων
- 2.9_Έξοδα για λ/σμο τρίτων
- 2.10_Έξοδα προηγούμενων χρήσεων
- 2.11_Έξοδα επομένων χρήσεων
- 2.12_Λοιπές Εγγραφές Τακτοποίησης Εξόδων
- 2.13_Αποθέματα Έναρξης Περιόδου (Ε3 προηγ. Περιόδου)
- 2.14_Αποθέματα Λήξης Περιόδου (Ε3 τρέχουσας Περιόδου)
- 2.95_Λοιπά Πληροφοριακά Στοιχεία Εξόδων

Με τη διαβίβαση της Σύνοψης Παραστατικών από τον Λήπτη λόγω παράλειψης διαβίβασης του Εκδότη εντός της σχετικής προθεσμίας, ενημερώνονται αυτόματα τα Έξοδα του στην ηλεκτρονική πλατφόρμα “myDATA”, καθώς και τα Έσοδα του Εκδότη που υπέδειξε. Ο Εκδότης δύναται να αποδεχθεί και να χαρακτηρίσει τις εν λόγω συναλλαγές. Σε κάθε περίπτωση οι επιχειρήσεις διαβιβάζουν τα παραστατικά σε ευρώ με την υποχρέωση να αναφέρουν την ισοτιμία της ημερομηνίας έκδοσης αυτών.

3.2 Σκοπός πλατφόρμας “myDATA” και παγκόσμια καινοτομία

Όπως πολύ αναλυτικά έγινε παραπάνω κατανοητό, ο κύριος σκοπός της πλατφόρμας των “myDATA” είναι η άμεση και έγκυρη ενημέρωση της φορολογικής διοίκησης με τα εκάστοτε οικονομικά δεδομένα της κάθε εταιρίας με σκοπό την αποφυγή των ψευδών οικονομικών δηλώσεων από την μεριά των επιχειρήσεων.

VAT GAP IN 2019 (EUR million)

Εικόνα 1 Το έλλειμμα του ΦΠΑ στις χώρες της Ευρώπης το 2019 σε δις ευρώ

Ενώ λοιπόν αρκετά κράτη μέλη της ΕΕ έχουν καθιερώσει τα τελευταία έτη, συνεχείς ελέγχους συναλλαγών (CTCs -CONTINUOUS TRANSACTION CONTROLS), με στόχο κυρίως να καλύψουν το έλλειμμα ΦΠΑ(5,35 δις ευρώ το έλλειμμα ΦΠΑ στην

Ελλάδα για το 2019 πριν την υιοθέτηση των myDATA - 134 δις σε όλη την Ευρώπη) η ελληνική πλατφόρμα των myDATA είναι η μοναδική σε όλη την Ευρώπη που παρουσιάζει μια ολοκληρωμένη λύση για την αποφυγή κάθε είδους φοροδιαφυγής και όχι αποκλειστικά για τον έλεγχο του ΦΠΑ.

Η εναρμόνιση των κανόνων για την ηλεκτρονική τιμολόγηση για την κάλυψη του κενού ΦΠΑ σε ολόκληρη την ΕΕ είναι ένα από τα σημαντικότερα ζητήματα εντός της ΕΕ που γίνεται πιο ψηφιακή. Η οδηγία 2014/55/ΕΕ ρυθμίζει την ηλεκτρονική τιμολόγηση στις δημόσιες συμβάσεις και στοχεύει στη μείωση των εμπορικών φραγμών που προκύπτουν από διαφορετικές εθνικές νομικές απαιτήσεις και τεχνικά πρότυπα για την ηλεκτρονική τιμολόγηση. Κάθε κράτος μέλος της ΕΕ έχει αναπτύξει τη δική του εφαρμογή του νόμου, προσαρμόζοντας το μοντέλο ηλεκτρονικής τιμολόγησης στο δικό του νομοθετικό πλαίσιο. Επί του παρόντος, η ηλεκτρονική τιμολόγηση είναι υποχρεωτική στις δημόσιες συμβάσεις, ενώ η χρήση της αναπτύσσεται στις συναλλαγές μεταξύ επιχειρήσεων αλλά δεν είναι ακόμη ευρέως διαδεδομένη. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ξεκίνησε δημόσια διαβούλευση για το θέμα στις 20 Ιανουαρίου 2022.

Η πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής «ΦΠΑ στην ψηφιακή εποχή» εξετάζει την αύξηση της χρήσης της ηλεκτρονικής τιμολόγησης σε ολόκληρη την ΕΕ καθώς και τη μετάβαση προς ένα πιο εναρμονισμένο σύνολο απαιτήσεων για την ηλεκτρονική τιμολόγηση και διασυνοριακή ψηφιακή αναφορά. Οι επιλογές πολιτικής που εξετάζονται περιλαμβάνουν:

- Πιο διαδεδομένη υιοθέτηση των απαιτήσεων ψηφιακής αναφοράς και ηλεκτρονικής τιμολόγησης σε ολόκληρη την ΕΕ
- Ενθάρρυνση της υιοθέτησης απαιτήσεων ψηφιακής αναφοράς που βελτιστοποιούν τη χρήση των ψηφιακών τεχνολογιών
- Μείωση του κατακερματισμού των απαιτήσεων ψηφιακής αναφοράς.
- Έκδοση μη δεσμευτικής σύστασης που παρέχει κοινό σχεδιασμό για τις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων σε ολόκληρη την ΕΕ
- Τα κράτη μέλη της ΕΕ δεν χρειάζεται πλέον να ζητούν ρητή παρέκκλιση για την καθιέρωση υποχρεωτικής ηλεκτρονικής τιμολόγησης για συναλλαγές B2B
- Η εισαγωγή απαιτήσεων μερικής (περιορισμένης σε διασυνοριακές συναλλαγές) ψηφιακής αναφοράς και ηλεκτρονικής τιμολόγησης

- Η εισαγωγή πλήρως εναρμονισμένων (που καλύπτουν τις εγχώριες και διασυνοριακές συναλλαγές) ψηφιακές απαιτήσεις αναφοράς και ηλεκτρονικής τιμολόγησης
- Απαιτήση από τους φορολογούμενους να καταγράφουν δεδομένα σχετικά με τις συναλλαγές τους με ΦΠΑ σε τυπική προκαθορισμένη ψηφιακή μορφή, στην οποία οι φορολογικές αρχές μπορούν να έχουν πρόσβαση κατόπιν αιτήματος

Ήδη λοιπόν μετά την διαβούλευση της ΕΕ αρκετές χώρες έχουν αρχίσει να υιοθετούν την ηλεκτρονική τιμολόγηση και να χτίζουν πλατφόρμες σαν το “myDATA”. Ενδεικτικά θα αναφέρουμε ορισμένες ενέργειες που έγιναν σε κράτη μέλη της ΕΕ.

1. Ηλεκτρονική τιμολόγηση στην Γαλλία

Χρονοδιάγραμμα Εφαρμογής

Διάγραμμα2 Ηλεκτρονική τιμολόγηση στην Γαλλία

Πύλη: ChrousPro

Μορφή: UBL, CII ήFactur-X

Φορολογική Αρχή: Direction Générale des Finances Publiques (DGFIP)

Από το 2020, η ηλεκτρονική τιμολόγηση B2G είναι υποχρεωτική στη Γαλλία. Η ηλεκτρονική τιμολόγηση B2B είναι προαιρετική αυτή τη στιγμή, αλλά από το 2024 έως το 2026, θα γίνει σταδιακά υποχρεωτική για διάφορες ομάδες.

Η διαδικασία αίτησης για επιχειρήσεις που εγγράφονται απευθείας ή μέσω πιθανών πιστοποιημένων πρακτόρων (PDPs) θα ανοίξει για το ChorusPro ή το PortailPublic de Facturation (PPF), τη δημόσια πλατφόρμα τιμολόγησης της Γαλλίας, τον Απρίλιο του 2024.

2. Ηλεκτρονική τιμολόγηση στην Γερμανία

Χρονοδιάγραμμα Εφαρμογής

Διάγραμμα3 Ηλεκτρονική τιμολόγηση στην Γερμανία

Πύλη: ZRE, OZG-RE

Μορφή: xRechnung, ZUGFerD

Φορολογική Αρχή: BundesministeriumderFinanzen

Η Γερμανία βρίσκεται επί του παρόντος σε μια αλλαγή ψηφιοποίησης ως αποτέλεσμα της πρότασης ViDA από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Τα ηλεκτρονικά τιμολόγια θα αντικαταστήσουν σύντομα τα έντυπα τιμολόγια στις συναλλαγές B2G και B2B, επιφέροντας μια σειρά από αλλαγές. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή μόλις έδωσε στη Γερμανία

άδεια να ξεκινήσει τη χρήση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης B2B τον Ιανουάριο του 2025. Από τη στιγμή που η δημόσια διαβούλευση με το Γερμανικό Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομικών έληξε τον Μάιο του 2023, οι τεχνικοί κανόνες για την εφαρμογή της ηλεκτρονικής τιμολόγησης δεν έχουν ακόμη δημοσιοποιηθεί, αλλά είναι πιθανό να είναι σύντομα.

3. Ηλεκτρονική τιμολόγηση στην Ιταλία

Η Ιταλία είναι ίσως η μόνη χώρα που προηγείται της Ελλάδας στην ηλεκτρονική τιμολόγηση.

Χρονοδιάγραμμα Εφαρμογής

Διάγραμμα4 Ηλεκτρονική τιμολόγηση στην Ιταλία

Τρεις επιπλέον ομάδες φορολογουμένων για να εκδώσουν ηλεκτρονικά τιμολόγια: φορολογούμενοι υπό το καθεστώς φόρου επί σταθερού ποσού, ερασιτεχνικοί αθλητικοί σύλλογοι και οργανισμοί τρίτου τομέα με έσοδα έως 65.000 ευρώ και φορολογούμενοι από το Σαν Μαρίνο.

Πύλη: Sistema di Interscambio (SDI)

Μορφή: FatturaPa

Φορολογική Αρχή: AgenziadelleEntrate

Η Ιταλία πρωτοστάτησε στην ΕΕ γίνοντας η πρώτη χώρα που υποχρέωσε την ηλεκτρονική τιμολόγηση. Το 2014 εισήγαγε το σύστημα SistemadiInterscambio (SDI), απαιτώντας όλα τα τιμολόγια του δημόσιου τομέα να υποβάλλονται ως ηλεκτρονικά τιμολόγια από το 2015 και έπειτα τα B2B τιμολόγια το 2019. Επιπλέον, η Ιταλία εφάρμοσε ένα σύστημα φορολογικής μοντερνοποίησης, γνωστό ως μοντέλο "clearance", το οποίο μείωσε αποτελεσματικά το χάσμα της φοροδιαφυγής. Με βάση αυτό το μοντέλο, οι επιχειρήσεις υποχρεούνται να υποβάλλουν ηλεκτρονικά όλα τα τιμολόγια B2G και B2B στη φορολογική αρχή.

Με βάση τα 3 προηγούμενα παραδείγματα χωρών της ΕΕ αν εξαιρέσει κανείς την Ιταλία που με το δικό της σύστημα έκανε την αρχή στην ηλεκτρονική τιμολόγηση στην Ευρώπη όλες οι υπόλοιπες χώρες δεν διαθέτουν αντίστοιχες πλατφόρμες με την Ελληνική για την διαβίβαση των δεδομένων τους στις φορολογικές αρχές. Η διαφορά και η παγκόσμια καινοτομία της Ελληνικής πλατφόρμας είναι η ολιστική προσέγγιση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης. Δεν είναι μια πλατφόρμα η οποία εκδίδει απλά ηλεκτρονικά τιμολόγια μεταξύ εταιριών. Δεν είναι μια πλατφόρμα η οποία απλά ανεβάζει δεδομένα στην ΑΑΔΕ. Δεν είναι απλά μια εφαρμογή από την οποία μια επιχείρηση μπορεί να σταματήσει να εκδίδει χειρόγραφα τιμολόγια και μέσω αυτής μπορεί να τα εκδίδει ηλεκτρονικά. Είναι μια πλατφόρμα μέσω της οποίας μπορεί να πραγματοποιηθεί έκδοση τιμολογίου το οποίο αυτόματα θα μπορεί να ελεγχθεί από τις φορολογικές αρχές, συγκεντρώνει τα έσοδα που έκοψε η ίδια η επιχείρηση και τα έξοδα που έκοψαν οι προμηθευτές της στο ΑΦΜ της δημιουργώντας ένα ηλεκτρονικό βιβλίο εσόδων-εξόδων διαθέσιμο ανά πάσα στιγμή για έλεγχο από την εφορία, συγκεντρώνει τις αποδείξεις λιανικής που εκδίδονται από την ταμειακή μηχανή και τα ροσπου πλέον υποχρεωτικά συγχρονίζονται έτσι ώστε όποιος πληρώσει με κάρτα να μην υπάρχει η δυνατότητα μη έκδοσης της νόμιμης απόδειξης. Εκτός όλων αυτών που εξυπηρετούν την φορολογική διοίκηση οι εταιρίες πλέον έχουν στην διάθεση τους την δυνατότητα εφόσον είναι και τα έξοδα και τα έσοδα τους συγκεντρωμένα να δημιουργούν άμεσα όλα τα φορολογικά τους έντυπα απλοποιώντας τις δυσβάσταχτες ενέργειες του παρελθόντος. Η συνολική λοιπόν λειτουργία αυτής της πλατφόρμας η οποία προσφέρει πλήρη κάλυψη των αναγκών και της εταιρίας και των φορολογικών αρχών την καθιστά μια παγκόσμια καινοτομία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4^ο

ΤΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΦΟΡΟΔΙΑΦΥΓΗΣ

4.1 Κατανομή φορολογίας στην Ελλάδα

Το ελληνικό κράτος έχει κάθε χρόνο έσοδα ύψους περίπου €50 δισ. Αυτά είναι τα έσοδα, με αυτά και με τις ασφαλιστικές εισφορές και τα δάνεια των μνημονίων πρέπει να καλύπτει όλα του τα έξοδα για τη λειτουργία του, για την αποπληρωμή δανείων (περίπου €12 δισ. το χρόνο), για την πληρωμή συντάξεων (€28 δισ. το χρόνο), για τους μισθούς των δημοσίων υπαλλήλων (περίπου €15 δισ. το χρόνο) και, σύμφωνα με τα μνημόνια που έχει υπογράψει με τους δανειστές του, από αυτά πρέπει να εξασφαλίσει και σημαντικά πρωτογενή πλεονάσματα τα επόμενα χρόνια. Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία, το 88% αυτών των εσόδων του κεντρικού κράτους (δεν περιλαμβάνουν τις ασφαλιστικές εισφορές που εισπράττουν τα ταμεία) προέρχονται από τη φορολογία, και τα υπόλοιπα από άλλες πηγές, συμπεριλαμβανομένων των αποκρατικοποιήσεων. Από τα φορολογικά έσοδα, οι άμεσοι φόροι φέρνουν περίπου €20 δισ., ενώ οι έμμεσοι (ΦΠΑ, φόροι καυσίμων, καπνών κλπ.) φέρνουν περίπου €24 δισ. Αυτό είναι ένα σημαντικό στοιχείο. Ως γνωστόν, οι έμμεσοι φόροι είναι περισσότερο “άδικοι” γιατί πλήττουν εξίσου πλούσιους και φτωχούς. Τα φορολογικά συστήματα των περισσότερων ανεπτυγμένων χωρών στηρίζονται περισσότερο σε άμεσους φόρους παρά σε έμμεσους. Στους έμμεσους φόρους στηρίζονται περισσότερο φορολογικά συστήματα αναπτυσσόμενων ή τριτοκοσμικών χωρών. Τα έσοδα της χώρας μειώνονται λίγο-πολύ σταθερά από το 2010 και μετά, με τη μεγαλύτερη μείωση να εμφανίζεται στους έμμεσους φόρους. Στους άμεσους, έχουν μειωθεί ραγδαία οι εισπράξεις από το φόρο, πράγμα αναμενόμενο, καθώς έχουν μειωθεί ραγδαία και τα εισοδήματα των πολιτών. Ταυτόχρονα, όμως, μέσα στην κρίση αυξήθηκαν θεαματικά οι υπόλοιποι άμεσοι φόροι, ενώ προστέθηκαν και καινούριοι (εισφορά αλληλεγγύης, ΕΝΦΙΑ), με αποτέλεσμα η μείωση των εσόδων από άμεσους φόρους για το κράτος να αμβλυνθεί.

Ποιοι είναι όμως αυτοί που πληρώνουν φόρους; Από ότι φαίνεται, μέχρι και τα πρώτα χρόνια της κρίσης τους φόρους τους πλήρωναν μερικοί από αυτούς που θα αποκαλούσαμε "πλούσιους". Στην Ελλάδα το 2011, τελευταίο έτος για το οποίο υπάρχουν αναλυτικά επίσημα στοιχεία από τη ΓΠΠΣ, υποβλήθηκαν 5,7 εκατομμύρια

φορολογικές δηλώσεις, ένας αριθμός που έχει παραμείνει λίγο-πολύ αμετάβλητος τα τελευταία χρόνια. Σχεδόν οι μισές από αυτές (49%) αφορούσαν εισοδήματα κάτω των €12.000. Οι αυτοαπασχολούμενοι, δε, δήλωναν εισοδήματα κάτω από το τότε αφορολόγητο όριο των €12.000 σε ποσοστό 64% (δήλωναν μέσο όρο εισοδημάτων 4.300 ο καθένας). Όλοι αυτοί οι φορολογούμενοι πλήρωσαν λιγότερο από το 1% των συνολικών φορολογικών εσόδων. Με άλλα λόγια, 2,8 εκατομμύρια πολίτες πλήρωσαν φόρο συνολικά 60 εκατομμύρια ευρώ, δηλαδή €21,4 ο καθένας. Αντίθετα, το 8% των φορολογούμενων που δήλωσαν εισοδήματα άνω των €42.000 ετησίως, περίπου 400.000 πολίτες, πλήρωσαν το 69% των φόρων εισοδήματος φυσικών προσώπων. Παρόμοια είναι η εικόνα και στις επιχειρήσεις. Στην Ελλάδα το 2011 υπήρχαν 220.000 επιχειρήσεις που δήλωναν ετήσια κέρδη μικρότερα από 1,2 εκατομμύρια ευρώ, και μόλις 901 επιχειρήσεις που δήλωναν μεγαλύτερα κέρδη. Οι δεύτερες, που αποτελούν το 0,4% των ελληνικών επιχειρήσεων, πλήρωναν το 61% των φόρων. Οι πρώτες πλήρωναν φόροκατά μέσο όρο €5.400 ετησίως.

Οι δεύτερες πλήρωναν φόρο κατά μέσο όρο €2,1 εκ. ετησίως.

Οι “πλούσιοι” ήταν αυτοί που σήκωναν το φορολογικό βάρος της χώρας. Και ποιοί είναι αυτοί οι “πλούσιοι”; Στη συντριπτική τους πλειοψηφία υψηλόμισθοι μισθωτοί και πολύ μεγάλες επιχειρήσεις. Η μεγάλη πλειοψηφία των εσόδων από φόρους εισοδήματος προερχόταν από αυτούς. Αυτό, όμως, δείχνει να αλλάζει. Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία υπάρχει μια θεαματική μετατόπιση των εισοδημάτων προς τα κάτω (τα φυσικά πρόσωπα που δηλώνουν έσοδα άνω των 42.000 δεν είναι πια το 8% είναι μόνο το 1,6%) και μια παράλληλη μετατόπιση των φορολογικών βαρών στα μεσαία στρώματα.

4.2 Ποιοι φοροδιαφεύγουν στην Ελλάδα

Υπάρχει μια αλήθεια που, λίγο-πολύ, ισχύει σε όλες τις χώρες του κόσμου: Οι αυτοαπασχολούμενοι και οι πολύ μικρές επιχειρήσεις φοροδιαφεύγουν. Από τις Ηνωμένες Πολιτείες μέχρι τη Γερμανία, και από την Ιταλία μέχρι τη Βουλγαρία, παντού οι πολύ μικρές επιχειρήσεις και πολλοί ελεύθεροι επαγγελματίες κατά κανόνα δηλώνουν στις Αρχές μικρότερο ποσοστό του εισοδήματός τους από ό,τι οι μισθωτοί ή οι μεγάλες επιχειρήσεις, επειδή η πιθανότητα εντοπισμού τους είναι παντού πολύ χαμηλή, και το κίνητρο να κόψουν αποδείξεις και να δηλώσουν τα εισοδήματά τους μικρότερο. Παρ’ όλη τη φορολογική κουλτούρα, παρ’ όλο το ύψος των προστίμων, μια

πολύ μικρή επιχείρηση στη Γερμανία μπορεί κάλλιστα να μην κόβει αποδείξεις για μέρος των πωλήσεών της χωρίς να εντοπιστεί, και χωρίς συνέπειες.

Αυτό το φαινόμενο έχει μικρότερες συνέπειες στα φορολογικά έσοδα των περισσότερων ανεπτυγμένων χωρών για έναν απλό λόγο: Επειδή οι πολύ μικρές επιχειρήσεις σε αυτές τις οικονομίες είναι λίγες, και οι αυτοαπασχολούμενοι μικρό ποσοστό του εργατικού δυναμικού. Αυτό είναι ένα πολύ κρίσιμο χαρακτηριστικό του ελληνικού φορολογικού προβλήματος: Στην Ελλάδα το ποσοστό της αυτοαπασχόλησης είναι διπλάσιο του ευρωπαϊκού μέσου όρου (34%). Σύμφωνα με μελέτες, το ποσοστό των μη-δηλωθέντων εισοδημάτων των αυτοαπασχολούμενων κυμαίνεται στο 57-58,6%, ενώ για τους μισθωτούς το αντίστοιχο ποσοστό είναι 0,5-1%. Οι απασχολούμενοι σε πολύ μικρές επιχειρήσεις (0-9 ατόμων) στην Ελλάδα είναι διπλάσιοι από ό,τι ισχύει στην Ε.Ε. -ένα ιλιγγιώδες 59%. Το δε ποσοστό των εργαζομένων σε μεγάλες επιχειρήσεις (με πάνω από 250 υπαλλήλους) είναι μόλις 13% για την Ελλάδα, έναντι 33% της Ε.Ε. Το πρόβλημα εδώ είναι ότι οι μικρές επιχειρήσεις μπορούν πιο εύκολα να απασχολούν αδήλωτους εργαζόμενους, αποφεύγοντας την καταβολή φορολογικών και ασφαλιστικών εισφορών, ενώ κόβουν σπανιότερα αποδείξεις και αποδίδουν λιγότερο ΦΠΑ.

Κατά κανόνα, όπως είδαμε παραπάνω, οι πολίτες που έχουν υψηλά εισοδήματα πληρώνουν και την πλειοψηφία των φόρων στη χώρα. Ταυτόχρονα, όμως, πολίτες με πολύ υψηλά εισοδήματα -ένα πολύ πολύ μικρό υποσύνολο των 400.000 που δηλώνουν εισόδημα άνω των 42.000 ευρώ το χρόνο), έχουν στη διάθεσή τους μια σειρά από εργαλεία φοροαποφυγής, όπως την ίδρυση offshore εταιρειών, shellcorporations, trusts και άλλων νομικών οντοτήτων. Σύμφωνα με μελέτες, το 8% της περιουσίας φορολογούμενων παγκοσμίως βρίσκεται σε φορολογικούς παραδείσους.

Στην Ελλάδα, τα συχνότερα εργαλεία που έχουν χρησιμοποιηθεί γι' αυτό το σκοπό είναι η μεταβίβαση ακινήτων σε εξωχώριες εταιρείες (ένα φαινόμενο που εν μέρει αντιμετωπίζεται με έναν ειδικό φόρο που επιβάλλεται σε τέτοια ακίνητα) και με την αλλαγή φορολογικής κατοικίας, ενίοτε και με τεχνητά μέσα.

Τα νομικά πρόσωπα φοροδιαφεύγουν με μια σειρά από μεθόδους. Η πιο συνήθης είναι η έκδοση ή λήψη εικονικών τιμολογίων, μια πρακτική συνήθης κυρίως σε μικρές και μικρομεσαίες επιχειρήσεις, που στοχεύει ταυτόχρονα στη μείωση του φόρου εισοδήματος και του ΦΠΑ, και την εμφάνιση εικονικών ζημιών. Υπάρχει και μια σειρά

άλλων τρόπων αποφυγής της απόδοσης του ΦΠΑ και της μείωσης των κερδών που εμφανίζει η επιχείρηση, εμφανίζοντας εικονικές δαπάνες.

Οι επιχειρήσεις μεγάλου μεγέθους κατά κανόνα δεν μπορούν να καταφεύγουν σε τέτοιες λύσεις ως εκ τούτου εμφανίζονται να πληρώνουν και την μεγάλη πλειοψηφία των φόρων που αποδίδουν τα νομικά πρόσωπα στη χώρα. Υπάρχουν όμως άλλοι τρόποι φοροδιαφυγής διαθέσιμοι σε πολύ μεγάλες πολυεθνικές επιχειρήσεις. Η πραγματοποίηση ενδοκοινοτικών συναλλαγών αλλά και η απάτη τύπου “Καρουζέλ” αποτελούν τέτοιες μεθόδους. Αυτές, βεβαίως, δεν αντιμετωπίζονται από μεμονωμένα κράτη. Περίπου το 60% του παγκόσμιου εμπορίου διεξάγεται εντός πολυεθνικών ομίλων με ενδοομιλικές συναλλαγές, όπου υπάρχουν μεγάλα περιθώρια φοροαποφυγής. Όπως αναφέραμε στην αρχή, ετησίως δεν καταβάλλεται ένα ποσοστό κοντά στο 4-10% του φόρου εισοδήματος των επιχειρήσεων παγκοσμίως. Η αντιμετώπιση του φαινομένου αποτελεί μεγάλη πρόκληση και απαιτεί τη συνεργασία και τη συντονισμένη δράση των αρχών πολλών χωρών και διακρατικών οργανισμών.

Στην Ελλάδα, βεβαίως, όπως είπαμε υπάρχουν μόνο 901 “μεγάλες” επιχειρήσεις (με κέρδη άνω των 1,2 εκατομμυρίων ετησίως) -το 0,4% του συνόλου. Κάποιες από αυτές οπωσδήποτε έχουν την δυνατότητα να χρησιμοποιήσουν τέτοιες μεθόδους για να αποφύγουν μέρος της φορολόγησής τους. Αλλά ταυτόχρονα, αυτές είναι οι επιχειρήσεις που καταβάλλουν το 69% των φορολογικών εσόδων που προέρχονται από νομικά πρόσωπα στη χώρα, ένα ποσό που είναι κάτω από το 4% των κρατικών εσόδων -γύρω στα €1,9 δισ. ευρώ. Τα διαφυγόντα κέρδη του κράτους από αυτές τις δραστηριότητες είναι δύσκολο να υπολογιστούν, αλλά σύμφωνα με “αυστηρές” εκτιμήσεις, όπως είδαμε πιο πάνω, μπορεί να φτάνουν και το 0,15% του ΑΕΠ.

Είναι προφανές ότι αυτή η φοροδιαφυγή / φοροαποφυγή, αν και σοβαρή, είναι αφ' ενός πολύ δύσκολο να εντοπιστεί από μεμονωμένα κράτη, και αφ' ετέρου πολύ μικρότερης κλίμακας και κόστους για τα δημόσια έσοδα από τη φοροδιαφυγή των αυτοαπασχολούμενων και των μικρών επιχειρήσεων.

4.3 Παράγοντες που επηρεάζουν την φοροδιαφυγή στην Ελλάδα

Οι παράμετροι που καθορίζουν το ύψος της φοροδιαφυγής σε μια οικονομία σύμφωνα με τη διεθνή βιβλιογραφία είναι τρεις:

1. Το ύψος των φορολογικών συντελεστών
2. Η πιθανότητα εντοπισμού και τιμωρίας
3. Το μέγεθος των επιβαλλόμενων προστίμων

Το αν ένας πολίτης ή μια επιχείρηση θα φοροδιαφύγει είναι μια απόφαση που επηρεάζεται ουσιαστικά από αυτούς τους τρεις παράγοντες. Αν οι φορολογικοί συντελεστές είναι χαμηλοί, το κίνητρο για φοροδιαφυγή είναι μικρότερο. Αν οι φοροεισπρακτικοί μηχανισμοί του κράτους λειτουργούν αναποτελεσματικά, ή αν οι κυρώσεις στην περίπτωση σύλληψης είναι αμελητέες, το κίνητρο για να φοροδιαφύγει κάποιος αυξάνεται. Αυτό δεν είναι κάτι που ισχύει μόνο στην Ελλάδα - η φοροδιαφυγή είναι καθολικό φαινόμενο, υπάρχει παντού. Και οι παράμετροι είναι οι ίδιες παντού.

Αν πρέπει να το εξειδικεύσουμε περισσότερο στην περίπτωση της Ελλάδας, μπορούμε να πούμε πως οι αιτίες της φοροδιαφυγής είναι κυρίως οκτώ:

1. Η πολυνομία και η πολυπλοκότητα του φορολογικού συστήματος
2. Η ανασφάλεια δικαίου φορολογούμενων και υπαλλήλων της φορολογικής διοίκησης
3. Η συνεχιζόμενη αύξηση των φόρων
4. Η ανυπαρξία πολιτικής βούλησης για την αντιμετώπιση του φαινομένου.
5. Τεχνολογική ανεπάρκεια
6. Γραφειοκρατία
7. Διαρθρωτικές στρεβλώσεις της ελληνικής οικονομίας
8. Φορολογική κουλτούρα

Τα δύο πρώτα προβλήματα είναι προφανή και συνδέονται μεταξύ τους. Από το 1975 στην Ελλάδα ψηφίστηκαν 250 φορολογικά νομοσχέδια και 115.000 υπουργικές αποφάσεις. Μόνο τους τελευταίους 30 μήνες έχουν ψηφιστεί 10 φορολογικά νομοσχέδια με 117 άρθρα και 17 άλλοι νόμοι με 71 εμβόλιμες φορολογικές διατάξεις. Για τις διατάξεις αυτές εκδόθηκαν 111 υπουργικές αποφάσεις και 138 διευκρινιστικές εγκύκλιοι. Είναι προφανές ότι αυτή η πολυπλοκότητα αφενός κάνει τη λειτουργία του φοροεισπρακτικού μηχανισμού εξαιρετικά δύσκολη, αφετέρου αναπόφευκτα προκαλεί ανασφάλεια τόσο στους φορολογούμενους όσο και στους υπαλλήλους της φορολογικής διοίκησης, που συχνά δεν γνωρίζουν τι είναι νόμιμο και τι όχι. Και, βεβαίως, μέσα στην πολυπλοκότητα εμφανίζονται ευκαιρίες και κίνητρα διαφθοράς. Το τρίτο αίτιο είναι εξίσου προφανές. Μέσα στα χρόνια της κρίσης έχει αυξηθεί η φορολογία εισοδήματος των φυσικών προσώπων και έχει καταργηθεί το αφορολόγητο όριο. Το ίδιο έχει συμβεί

και για τους αυτοαπασχολούμενους, οι οποίοι πρέπει επιπλέον να καταβάλουν μεγαλύτερο ποσοστό φόρου προκαταβολικά. Έχει αυξηθεί η φορολογία εισοδήματος των νομικών προσώπων, και έχει αυξηθεί και η δική τους προκαταβολή φόρου. Τέλος, έχουν αυξηθεί ραγδαία οι συντελεστές υπολογισμού της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης, έχει εισαχθεί ο ΕΝΦΙΑ, έχουν αυξηθεί οι συντελεστές ΦΠΑ σε προϊόντα και υπηρεσίες καθώς και οι φόροι κατανάλωσης σε οινοπνευματώδη, καπνό και καύσιμα. Είναι κοινή πεποίθηση ότι πλέον η φορολογία στην Ελλάδα είναι εξαιρετικά υψηλή. Πράγματι, ο ΟΟΣΑ υπολόγισε ότι το φορολογικό βάρος στην Ελλάδα το 2014 αυξήθηκε από 34,4% σε 35,9%. Ως γνωστόν, υπάρχει ένα όριο, το οποίο αν υπερβούν οι φορολογικοί συντελεστές τα φορολογικά έσοδα μειώνονται. Αυτό το όριο απεικονίζεται από τη λεγόμενη καμπύλη Laffer, από το όνομα του οικονομολόγου που τη ζωγράφισε σε μια χαρτοπετσέτα για να εξηγήσει το φαινόμενο στο Ντόναλντ Ράμσφελντ και τον Ντικ Τσέινι, στελέχη της κυβέρνησης του Προέδρου των ΗΠΑ Τζέραλντ Φορντ το 1974. Σύμφωνα με μια μελέτη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, αυτό το όριο για τις χώρες της Ε.Ε. βρίσκεται στο 54% για τη φορολογία εισοδήματος φυσικών προσώπων και στο 72% για τη φορολογία εισοδήματος νομικών προσώπων. Πρόκειται για εξαιρετικά υψηλούς συντελεστές, πολύ μεγαλύτερους από αυτούς που ισχύουν σήμερα στην υπερφορολογημένη Ελλάδα (ο φόρος εισοδήματος φυσικών προσώπων το 2012 υπολογίστηκε στο 38%, για παράδειγμα). Ωστόσο, αυτό δε σημαίνει απαραίτητα ότι υπάρχει περιθώριο αύξησης των φορολογικών συντελεστών στην ελληνική οικονομία. Η ίδια μελέτη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εκτιμά ότι για χώρες με πολύ υψηλά ποσοστά “μαύρης” οικονομίας τα όρια της καμπύλης Laffer διαμορφώνονται προς τα κάτω. Για τέτοιες χώρες, όπως η Ελλάδα, το όριο της φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων περιορίζεται στο 39%, δηλαδή πολύ κοντά στο σημερινό συντελεστή. Αυτό σημαίνει πως η αύξηση των φορολογικών συντελεστών στην Ελλάδα μπορεί στην καλύτερη περίπτωση να έχει πενιχρά αποτελέσματα. Βεβαίως, οι υψηλοί φορολογικοί συντελεστές έχουν και άλλες πολύ σοβαρές συνέπειες, πέρα από τη μειωμένη τους αποδοτικότητα. Αποτελούν σοβαρό αντικίνητρο για επενδύσεις, μειώνουν ραγδαία την ανταγωνιστικότητα των εγχώριων επιχειρήσεων έναντι των ξένων, ενώ επηρεάζουν αρνητικά την κατανάλωση (οι πωλήσεις αλκοολούχων ποτών στην Ελλάδα στην περίοδο 2009-2012 μειώθηκαν κατά 45,7%).

Γιατί όμως δεν αντιμετωπίζεται το πρόβλημα της φοροδιαφυγής από το ελληνικό κράτος; Παρ’ όλο που η καταπολέμησή της είναι διαχρονική δέσμευση όλων των πολιτικών δυνάμεων που έχουν συμμετάσχει ποτέ σε εκλογές, στην πράξη τα

αποτελέσματα είναι πενιχρά. Η Ελλάδα καθυστέρησε δραματικά να μηχανογραφήσει τη φορολογική της διοίκηση. Για παράδειγμα, μόλις το 2013 έγινε εφικτή η ηλεκτρονική υποβολή φορολογικών δηλώσεων νομικών προσώπων, ενώ μια σειρά από διαδικασίες εξακολουθούν να απαιτούν φυσική παρουσία των φορολογούμενων στις υπηρεσίες της φορολογικής διοίκησης. Υπάρχουν πληροφοριακά συστήματα τα οποία δεν διασυνδέονται μεταξύ τους, βάσεις δεδομένων που δεν είναι ψηφιοποιημένες ή επικαιροποιημένες, ελλιπής ενημέρωση των πληροφοριακών συστημάτων της διοίκησης με τις προβλέψεις της τρέχουσας νομοθεσίας -η οποία, όπως είπαμε, αλλάζει πολύ συχνά, ένας κυκεώνας δυσλειτουργιών που σε άλλες χώρες έχουν ξεπεραστεί εδώ και πολλά χρόνια. Αυτό το πρόβλημα είναι άμεσα συνδεδεμένο με το χάος των γραφειοκρατικών διαδικασιών που μαστίζει τη δημόσια διοίκηση εν γένει, αλλά είναι εξαιρετικά έντονο και στη φορολογική διοίκηση. Η διασπορά αρμοδιοτήτων, η υπέρμετρη τυπολατρία, η δυσλειτουργία του μηχανισμού επίλυσης διαφορών, η υπόστελέχωση υπηρεσιών, η ελλιπής εκπαίδευση του ανθρώπινου δυναμικού και η έλλειψη κινήτρων για την επίτευξη στόχων του φοροελεγκτικού μηχανισμού είναι μερικά από τα προβλήματα που εξακολουθούν να υπάρχουν, παρά τις προσπάθειες που έχουν γίνει τα τελευταία χρόνια.

4.4 Βασικές λύσεις φοροδιαφυγής και myDATA

Η καταπολέμηση της φοροδιαφυγής είναι μια πρόκληση για όλα τα κράτη του κόσμου, ακόμα και για τα πιο ανεπτυγμένα. Και η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο ΟΟΣΑ έχουν αναπτύξει εργαλεία καταπολέμησης της φοροδιαφυγής, ενώ υπάρχει πλούσια προϊστορία πολιτικών καταπολέμησης του προβλήματος από άλλες χώρες που αξίζει να μελετηθεί. Η εκτεταμένη χρήση πλαστικού χρήματος και η επέκταση των ηλεκτρονικών συναλλαγών έχουν δοκιμαστεί σε πολλές χώρες (από τη Νότια Κορέα και την Αργεντινή μέχρι την Ολλανδία και τη Σουηδία). Ο εκσυγχρονισμός της φορολογικής διοίκησης έχει υλοποιηθεί με αξιοσημείωτο τρόπο στη Σιγκαπούρη, τη Βραζιλία αλλά και τη Βουλγαρία. Καμπάνιες για τη δημιουργία φορολογικής συνείδησης έχουν γίνει με επιτυχία στην Ινδία, το Ισραήλ και το Μεξικό. Εξαιρετικά αποτελέσματα είχε η σύσταση Ανεξάρτητης Αρχής κατά της Διαφθοράς στο Χονγκ Κονγκ.

Δεν είναι όλα αυτά τα μέτρα εύκολα εφαρμόσιμα στη δική μας χώρα, αλλά πολλά από αυτά μπορούν να αποτελέσουν παραδείγματα προς μίμηση. Οι βασικοί πυλώνες πάνω

στους οποίους πρέπει να εστιάσει η ελληνική κυβέρνηση για την μείωση της φοροδιαφυγής είναι οι εξής:

- μείωση των συντελεστών φορολογίας και των έκτακτων φόρων επί των ήδη φορολογηθέντων εισοδημάτων
- εκτεταμένη χρήση πλαστικού χρήματος και επέκταση της ηλεκτρονικής τιμολόγησης
- αποτελεσματική και εντατική διενέργεια ελέγχων και αποτελεσματική περαίωση των φορολογικών υποθέσεων (μέσω διοικητικών και δικαστικών διαδικασιών)
- βελτιστοποίηση της οργάνωσης και εκσυγχρονισμό των φορολογικών αρχών
- δημιουργία ηλεκτρονικής Φορολογικής Διοίκησης
- κατάρτιση και εκπαίδευση των υπαλλήλων της Φορολογικής Διοίκησης, αύξηση των αποδοχών τους
- καταπολέμηση φαινομένων διαφθοράς, εφαρμογή αντικινήτρων
- αυστηροποίηση των προστίμων σε περιπτώσεις φοροδιαφυγής
- δημιουργία σταθερού και απλοποιημένου φορολογικού συστήματος
- σταδιακή αλλαγή στη διάρθρωση της ελληνικής οικονομίας
- δημιουργία φορολογικής συνείδησης και καλλιέργεια φορολογικής παιδείας

Το πιο σημαντικό μέτρο που εκτελέστηκε τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα στην προσπάθεια για την πάταξη της φοροδιαφυγής είναι η δημιουργία του πληροφοριακού συστήματος των myDATA. Όπως αναφέρθηκε και πάνω βασικές αιτίες φοροδιαφυγής στην χώρα μας αποτελούν η τεχνολογική ανεπάρκεια, η γραφειοκρατία και η πολυπλοκότητα του φορολογικού συστήματος. Η Ελληνική οικονομική αρχή βασιζόμενη στις παθογένειες αυτές δημιούργησε το νέο πληροφοριακό σύστημα των myDATA που δίνει σε μεγάλο βαθμό λύση στις βασικές αιτίες της φοροδιαφυγής. Πιο αναλυτικά πλέον όλες οι επιχειρήσεις στην Ελλάδα έχουν υποχρέωση να διαβιβάζουν σε πραγματικό χρόνο, ταυτόχρονα με την έκδοσή τους, τα έσοδα και τα έξοδα τους στην νέα πλατφόρμα της ΑΑΔΕ. Αυτό σημαίνει ότι η ΑΑΔΕ έχει πλήρη γνώση των καθημερινών συναλλαγών των επιχειρήσεων δημιουργώντας έτσι ένα καθημερινό ενημερωμένο ηλεκτρονικό βιβλίο για όλες τις εταιρίες. Το ηλεκτρονικό βιβλίο της ΑΑΔΕ εξυπηρετεί δυο σκοπούς. Πρώτον πλέον μπαίνει τέλος σε γραφειοκρατικές διαδικασίες αιώνων όσον αφορά τον έλεγχο των επιχειρήσεων ο οποίος μπορεί πλέον να πραγματοποιηθεί σε πραγματικό χρόνο λόγο της καθημερινής διαβίβασης

δεδομένων στην ΑΑΔΕ. Πλέον η φορολογική διοίκηση έχει πληθώρα δεδομένων που μπορεί να τα επεξεργαστεί κατάλληλα και να ελέγξει τις επιχειρήσεις για παράδειγμα ως προς την ορθότητα των παραστατικών που διαβιβάζουν(αν είναι πλαστά ή όχι), την αξία των παραστατικών αν ανταποκρίνεται με το μέγεθος των εταιριών, αν στα έσοδα υπολογίζεται το σωστό ποσοστό του ΦΠΑ ανάλογα με την δραστηριότητα της επιχείρησης, αν η επιχείρηση κόβει παραστατικά που αφορούν αποκλειστικά τις δραστηριότητες βάσει των ΚΑΔ της εξαλείφοντας την παραοικονομία κ.α. Δεύτερον πλέον όλα τα φορολογικά έντυπα έρχονται προσυμπληρωμένα με βάση το ηλεκτρονικό βιβλίο και οποιαδήποτε απόκλιση θέλει να πραγματοποιήσει η επιχείρηση μπορεί να ελεγχθεί ταχύτατα. Για παράδειγμα από την στιγμή που κάθε επιχείρηση ανεβάζει τα έσοδα της σε πραγματικό χρόνο στο “myDATA” και υπάρχουν εκεί και τα έξοδα της ,λόγω του ότι για τους αντισυμβαλλόμενους της είναι έσοδα άρα έχουν ανέβει, το έντυπο του ΦΠΑ είναι προσυμπληρωμένο σωστά και έτοιμο. Αν επομένως για τις φορολογικές αρχές το ΦΠΑ που πρέπει να πληρώσει η εταιρία είναι 10.000 και εκείνη πληρώσει 1.000 τότε πολύ εύκολα η ΑΑΔΕ μπορεί να τον ελέγξει για να διαπιστώσει την φορολογική απάτη. Με αυτό τον τρόπο εξυπηρετείται και ο επιτηδευματίας καθώς το φορολογικό σύστημα γίνεται πλέον πολύ πιο εύκολο απαλλάσσοντας τους λογιστές από περιττό κόπο. Μάλιστα από 1/1/2024 έχει γίνει υποχρεωτική η ηλεκτρονική τιμολόγηση λόγω της ύπαρξης barcode σε όλα τα τιμολόγια και υποχρεωτική συμφωνία των εξόδων των εταιριών με τα έσοδα που έχουν δηλώσει οι αντισυμβαλλόμενοί τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΑΚΩΝ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

5.1 Εισαγωγή

Τα τελευταία χρόνια καταβάλλεται μεγάλη προσπάθεια από το ελληνικό κράτος για τον εκσυγχρονισμό των Πληροφοριακών του Συστημάτων και την ψηφιοποίηση του Δημοσίου τομέα. Στο θέμα της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης αλλά και γενικότερα σε θέματα ψηφιακής ανάπτυξης, η χώρα μας είναι αρκετά πίσω από τις υπόλοιπες χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Για παράδειγμα, στον δείκτη Ψηφιακής Οικονομίας και Κοινωνίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής η χώρα μας το 2022 καταλαμβάνει την 25η θέση συνολικά στα 27 κράτη μέλη της ΕΕ. Είναι στις τελευταίες θέσεις σε μια σειρά από παρόμοιες διεθνείς αξιολογήσεις. Ένα ενδεικτικό παράδειγμα: είναι τελευταία από 27 χώρες της Ευρώπης σε ποσοστό websites του Δημοσίου που είναι φιλικές σε κινητές συσκευές -μόλις το 9,25%. Τι σημαίνει ότι "είμαστε πίσω" στην πράξη; Αφενός ότι ελάχιστες διαδικασίες και δομές της δημόσιας διοίκησης χρησιμοποιούν ψηφιακές λύσεις και πληροφοριακά συστήματα, και αφετέρου ότι πολλές από αυτές που υπάρχουν είναι προβληματικές ή δεν λειτουργούν όπως θα έπρεπε, ενίοτε όχι εξαιτίας κακής υλοποίησης ή προβλημάτων με την τεχνολογία, αλλά εξαιτίας του πολύπλοκου σχεδιασμού του Δημοσίου και των διαδικασιών του. Για παράδειγμα, ένα στέλεχος που συμμετείχε στη δημιουργία του e-παράβολου, του πλήρως ηλεκτρονικού συστήματος έκδοσης παράβολων για τους πολίτες, εξήγησε στους ερευνητές το ότι η δημιουργία του ήταν προβληματική, πέραν όλων των άλλων και εξαιτίας του ιλιγγιώδους αριθμού παράβολων που έχουν οριστεί σε διαφορετικές χρονικές περιόδους για διαφορετικούς φορείς από διαφορετικούς νόμους. Μέχρι σήμερα έχουν ενταχθεί -μετ' εμποδίων- στο σύστημα 3.500 είδη παράβολων από 45 φορείς του Δημοσίου, σε μια εφαρμογή που, παρεμπιπτόντως, ουσιαστικά κατασκεύασαν τέσσερις προγραμματιστές της ΓΓΠΣ το 2013.

5.2 Πληροφοριακά συστήματα Δημοσίου που ολοκληρώθηκαν

Παρόλο που η Ελλάδα τα προηγούμενα χρόνια αποτελούσε μια χώρα πρότυπο της γραφειοκρατίας και φημίζονταν για την καθυστέρηση ενσωμάτωσης νέων τεχνολογιών στο Δημόσιο Τομέα και την αργή εξυπηρέτηση των πολιτών της τα τελευταία χρόνια η κατάσταση αυτή έχει αλλάξει δραματικά. Εκτός από το πολύ μεγάλο έργο των “myDATA” κάποια σημαντικά έργα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης έχουν ολοκληρωθεί ή, έστω, ξεκινήσει τα τελευταία χρόνια και βοηθούνε όλα σημαντικά στον εκσυγχρονισμό του κράτους και στην εμπιστοσύνη των πολιτών του. Στον πίνακα που ακολουθεί περιλαμβάνονται ορισμένα κομβικά έργα ηλεκτρονικής διακυβέρνησης που είτε έχουν ήδη ολοκληρωθεί επιτυχώς, είτε βρίσκονται εν εξελίξει και μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τους αποδέκτες τους (πολίτες, επιχειρήσεις, υπηρεσίες). Πρόκειται για έργα που αφορούν μεγάλο ποσοστό του πληθυσμού ή παρέχουν υπηρεσίες κορμού και, παρότι η λίστα είναι ενδεικτική, αποτελούν τις κυριότερες υπηρεσίες ηλεκτρονικής διακυβέρνησης που είναι διαθέσιμες σήμερα στην Ελλάδα. Είναι αξιοσημείωτο ότι τα έργα αυτά υλοποιήθηκαν ως επί το πλείστον από το 2010 κι έπειτα (και σαφώς όχι προς αντικατάσταση αντίστοιχων παλαιότερων ηλεκτρονικών υπηρεσιών). Όλα τα ΠΣ ειδικά αυτά που έχουν να κάνουν με το δημόσιο τομέα έχουν άρρηκτη σχέση με την προσπάθεια εκσυγχρονισμού του κράτους και ειδικότερα την προσπάθεια για την εξυγίανσή του. Τα “myDATA” δημιουργήθηκαν για τον έλεγχο των φορολογικών στοιχείων των επιχειρήσεων. Το ΠΣ των μισθωτηρίων εξυπηρετεί στο να αποφεύγονται ψευδείς δηλώσεις μισθωτηρίων και να ελέγχονται άμεσα τα ακίνητα και οι μισθώσεις τους. Οι ταμειακές μηχανές στέλνουν τα δεδομένα τους στο ΠΣ του “e-send” ελέγχοντας τες έτσι καθημερινά για την εγκυρότητα των συναλλαγών τους. Το “taxisnet” σαν ένα τέλειο ΠΣ πλέον προ-συμπληρώνει φορολογικές δηλώσεις και παράγει την πληροφορία που περιέχεται στο εκκαθαριστικό σημείωμα. Το “Εργάνη” δίνει την δυνατότητα στις ελεγκτικές αρχές να ελέγχουν σε πραγματικό χρόνο αν οι εργαζόμενοι σε μια εταιρία έχουν πραγματική πρόσληψη αν πληρώνονται τα χρήματα που είναι δηλωμένα στην πρόσληψη τους και αν απασχολούνται παραπάνω από το νόμιμο ωράριό τους.

Έργο	Φορέας/Διαχείρισης	Αποδέκτες	URL
1. Φορολογία καιτελωνεία (Taxis, Taxisnet, Icisnet, Σύστημα Περιουσιολογίου Ε9)	Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ), Γενική Γραμματεία Πληροφορικών Συστημάτων (ΓΓΠΣ)	Πολίτες, επιχειρήσεις, άλλες Υπηρεσίες του Υπ. Οικονομικών, άλλες Υπηρεσίες του Δημόσιου Τομέα για πιστοποίηση στοιχείων και δεδομένων. Ενοποιημένο Τελωνειακό Σύστημα στην ΕΕ	http://www.publicvenue.gr http://gsis.gr https://portal.gsis.gr/portal/page/portal/ICISnet
2. Ενιαίο Δημοτολόγιο/Ληξιαρχείο	Υπουργείο Εσωτερικών (Κύριος των έργων και Φορέας Λειτουργίας). Υλοποίηση ΚτιπΑΕ	Δήμοι, Υπηρεσίες Δημοτολογίου, Ληξιαρχεία	http://www.ypes.gr/el/Ministry/Actions
3. Κτηματολόγιο	Εθνικό Κτηματολόγιο και Χαρτογράφηση ΑΕ (ΕΚΧΑΑΕ)	Κτηματολογικά γραφεία, πολίτες, επιχειρήσεις	http://www.ktimatologio.gr
4. Στρατολογία	Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας, Γενικό Επιτελείο Στρατού	Πολίτες σχετικά με τα στρατολογικά τους θέματα	https://www.stratologia.gr/ https://katataxi.army.gr
5. Διαύγεια	Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης (Κύριος και Φορέας Λειτουργίας). Υλοποίηση ΚτιπΑΕ	Δημόσιο, Πολίτες, επιχειρήσεις	https://diavgeia.gov.gr/
6. Open Gov και Opendata	Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης Εθνικό Κέντρο Δημόσιας Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης (ΕΚΔΔΑ)	Πολίτες, επιχειρήσεις, δημόσιο	http://opengov.gr/http://data.gov.gr
7. Μητρώο Ανθρώπινου Δυναμικού του Ελληνικού Δημοσίου	Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης και ΓΓΠΣ Υπ. Οικονομικών	Δημόσιο, δημόσιοι υπάλληλοι	https://apografi.gov.gr
8. Ενιαία Αρχή Πληρωμών	ΓΓΠΣ-Υπουργείο Οικονομικών	Δημόσιο, δημόσιοι υπάλληλοι	http://www.gsis.gr/gsis/info/gsis_site/Services/DimosiaDioikisi/epsp.html
9. Κεντρικό Ηλεκτρονικό Μητρώο Δημοσίων Συμβάσεων (ΚΗΜΔΗΣ)	Υπουργείο Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας Γενική Γραμματεία Εμπορίου	Δημόσιοι Φορείς, Οικονομικοί Φορείς που συμμετέχουν σε διαγωνισμούς του δημοσίου, διενέργεια ηλεκτρονικών διαγωνισμών από 60.000 ευρώ και άνω για προμήθειες και υπηρεσίες και ανάρτηση των δημοσίων συμβάσεων στο ΚΗΜΔΗΣ	www.promitheus.gov.gr

10.Εργάνη	Υπουργείο Εργασίας,Κοινωνικής Ασφάλισης& ΚοινωνικήςΑλληλεγγύη ς	Πολίτες,επιχειρήσεις,εργα ζόμενοι,άνεργοι	http://eservices.yeka.gr/
11.ΉλιοςΕνιαίοΣύσ τημα Ελέγχου ΠληρωμώνΣυντάξεων	Υπουργείο Εργασίας,Κοινωνικής Ασφάλισης& ΚοινωνικήςΑλληλεγγύ ης ΗΔΙΚΑ	Πολίτεςσυνταξιοδοτούμ ενοι	http://www.yeka.gr/
12.«Απλό»	Υπουργείο Εργασίας,Κοινωνικής Ασφάλισης& ΚοινωνικήςΑλληλεγγύη ς	Αιτήσεις πολιτών γιαβεβαιώσεις ασφάλειαςκαυγείας	https://aplo.yeka.gr/
13. ΗλεκτρονικήΣυνταγογρά φηση	Υπουργείο Εργασίας,Κοινωνικής Ασφάλισης& ΚοινωνικήςΑλληλεγγύης, ΗΔΙΚΑ	Γιατροί, φαρμακοποιοί,πολίτες	https://www.e-prescription.gr
14. Ηλεκτρονικάραντεβούe- RDV	ΗΔΙΚΑ	Πολίτες	https://www.e-syntagografisi.gr/p-rv/p
15. ΓεωχωρικάδεδομέναΓΥ Σ	Υπουργείο ΕθνικήςΆμυνας ΓεωγραφικήΥπηρεσία Στρατού	E-shop για γεωχωρικάδεδομένατης ΓΥΣ	http://web.gys.gr
16. ΕθνικόΤυπογραφείο	Υπουργείο ΔιοικητικήςΑνασυγκρότ ησηςΕθνικόΤυπογραφείο	Πολίτες, επιχειρήσεις,δημόσιο	http://www.et.gr/
17.ΣΥΖΕΥΞΙΣ	Υπουργείο ΔιοικητικήςΑνασυγκρότ ησης ΚτΠΑΕ	ΕθνικόΔίκτυοΔημόσιας Διοίκησης	http://www.syzefxis.gov.gr/
18. G-cloud Υπηρεσίεςgovernmentcl oud	ΚτΠΑΕ-ΓΤΠΣ Έργοσεεξέλιξη	ΦορείςΔημοσίου	http://www.ktpae.gr
19. Σύστημα Ηλεκτρονικής ΔιαχείρισηςΕγγράφων - ψηφιακήυπογραφή	Υπουργείο ΔιοικητικήςΑνασυγκρότ ησηςΑρχή ΠιστοποίησηςΕλληνικού Δημοσίου(ΑΠΕΔ)		http://aped.gov.gr/
20.Ηλεκτρονικό Σύστημα του ΑνώτατουΣυμβουλίου ΕπιλογήςΠροσωπικού(ΑΣΕΠ)	ΑΣΕΠ (Κύριος τουέργου και ΦορέαςΛειτουργίας), υλοποίησηαπότηνΚτΠΑ Ε	Πολίτες, Φορείς τουΔημοσίου για πρόσληψηπροσωπικού	http://www.asep.gr/

21. Ηλεκτρονικό Σύστημα Υποβολής και επεξεργασίας δηλώσεων ΠΟΘΕΝΕΣΧΕΣ	Επιθεωρητής Δημόσιας Διοίκησης και άλλοι ελεγκτικοί Φορείς του Δημοσίου, Φορέ ας Λειτουργίας ΓΠΣ, υλοποι ηση από Την Κτ ΠΑΕ	Πολίτες που υποχρεούνται σε δήλωση ΠΟΘΕΝΕΣΧΕ Σ, Ελεγκτικοί Φορείς των δη λώσεων	https://www.pothen.gr/
22. Ολοκληρωμένο Σύστημα Διαχείρισης Δικαστικών Υποθέσεων (ΟΣΔΔΥ- ΠΠ)	Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων Έργο σε εξέλιξη/πilotική λειτουργί α		

Πίνακας 1 ΠΣ που ολοκληρώθηκαν στην Ελλάδα τα τελευταία χρόνια

Σήμερα οι ψηφιακές αλλαγές στη χώρα πραγματοποιούνται με ραγδαίους ρυθμούς. Το ηλεκτρονικό εμπόριο, αυξήθηκε κατά 77% (η μεγαλύτερη αύξηση στην Ευρώπη), η τηλεργασία τριπλασιάστηκε, και ο ψηφιακός μετασχηματισμός του δημοσίου τομέα (ειδικά στην εξυπηρέτηση του πολίτη) έχει βελτιωθεί ουσιαστικά, διευκολύνοντας σημαντικά την καθημερινότητα των πολιτών. Ενδεικτικά, το 2021 πραγματοποιήθηκαν πάνω από 350 εκ. ηλεκτρονικές συναλλαγές, μέσα από 1.300 ψηφιακές υπηρεσίες. Η 3η ετήσια έκθεση του Παρατηρητηρίου Ψηφιακού Μετασχηματισμού, επιβεβαιώνει πως παρά την εμφανή βελτίωση της χώρας σε σχέση με το παρελθόν, η συγκριτική μας απόκλιση με την ΕΕ παραμένει σημαντική και χωρίς ιδιαίτερες ανατροπές. Σύμφωνα με τα στοιχεία που προκύπτουν από την έκθεση τον τελευταίο χρόνο, υπό την επίδραση και της πανδημίας, η χώρα προχώρησε σε αρκετές παρεμβάσεις για την προώθηση της ψηφιοποίησης, τόσο στη δημόσια διοίκηση όσο και στον ιδιωτικό τομέα, δράσεις που επέτρεψαν τη βελτίωση της συνολικής βαθμολογίας και την άνοδο δύο θέσεων στην ευρωπαϊκή κατάταξη, στην 25η θέση. Η βελτίωση του τελευταίου έτους τροφοδοτήθηκε σε μεγάλο βαθμό από την άνοδο 3 θέσεων στις "πολιτικές & ρυθμιστικό πλαίσιο" και στις "υποδομές συνδεσιμότητας", όπου πλέον βρισκόμαστε στην 23η και 24η θέση αντίστοιχα. Συγχρόνως, η Ελλάδα παραμένει στην τελευταία θέση στην "ψηφιακή ωριμότητα δημοσίου", παρά την υψηλότερη βαθμολογία. Στην

24η θέση η "ψηφιακή ωριμότητα κοινωνίας" και "επιχειρήσεων", ενώ προβληματίζει η υποχώρηση στις "ψηφιακές δεξιότητες" (ΣΕΒ,2024).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6^ο

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ-ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΜΕΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ

6.1 Συμπεράσματα

Το 2018 έκαναν την εμφάνιση τους στην Ελλάδα τα “myDATA”. Τα “myDATA” αποτελούν την νέα πλατφόρμα της ΑΑΔΕ η οποία έχει κατασκευαστεί για να υποδέχεται τα παραστατικά εσόδων εξόδων όλων των επιχειρήσεων της χώρας. Η πλατφόρμα αυτή αποτελεί μια παγκόσμια καινοτομία για τα δεδομένα της ηλεκτρονικής τιμολόγησης. Η ολιστική εφαρμογή της συγκεκριμένης πλατφόρμας την καθιστά μοναδική. Πολλά κράτη στην ΕΕ έχουν αρχίσει να δημιουργούν αντίστοιχα πληροφοριακά συστήματα με τα Ελληνικά “myDATA”. Παρόλα αυτά σε καμία ακόμα χώρα δεν υπάρχει η δυνατότητα όλος ο κύκλος εργασιών μιας επιχείρησης να ολοκληρωθεί λογιστικά και να παρακολουθηθεί από μια πλατφόρμα. Τα Ελληνικά “myDATA” μπορούν να υποδέχονται παραστατικά εσόδων εξόδων, να δημιουργούν μοναδικούς κωδικούς για αυτά τα παραστατικά ώστε να επαληθεύεται η γνησιότητά τους, να συσχετίζουν έσοδα μιας επιχείρησης με τα έξοδα μιας άλλης, να χαρακτηρίζουν έσοδα και έξοδα, να δημιουργούν ηλεκτρονικά βιβλία και να ετοιμάζουν φορολογικά έντυπα. Όλα αυτά ενώνουν την φορολογική διοίκηση με την εταιρία και με τον λογιστή της εταιρίας βάζοντας τέλος σε γραφειοκρατίες αιώνων.

Παράλληλα με την δημιουργία της πλατφόρμας η ΑΑΔΕ θέσπισε και την ηλεκτρονική τιμολόγηση. Σήμερα η ηλεκτρονική τιμολόγηση έχει γίνει υποχρεωτική μιας και από 1/1/2024 όλα τα παραστατικά πρέπει να εκδοθούν από ERP ώστε να έχουν barcode που αποδεικνύει ότι το παραστατικό έχει αποσταλεί στο “myDATA”. Όλες λοιπόν οι Ελληνικές επιχειρήσεις διαβιβάζουν τα παραστατικά τους στην ΑΑΔΕ σε πραγματικό χρόνο. Η δημιουργία της νέας αυτής πλατφόρμας και η υποχρεωτική ηλεκτρονική τιμολόγηση έγινε με πρωταρχικό σκοπό την πάταξη της φοροδιαφυγής. Η φοροδιαφυγή στην Ελλάδα αποτελεί το πιο ανασταλτικό παράγοντα για την ανάπτυξη ενός κράτους δικαίου και την οικονομική ευημερία των πολιτών. Ο ενδεδειγμένος έλεγχος που μπορούν να προσφέρουν τα ηλεκτρονικά βιβλία είναι ένα σημαντικό βήμα για τον περιορισμό

του προβλήματος της φοροδιαφυγής. Οι ελεγκτικές αρχές σήμερα έχουν πλέον στην διάθεσή τους ένα ισχυρό όπλο για τον έλεγχο των τιμολογίων και τον περιορισμό της φοροδιαφυγής. Ένας από τους πιο διαδεδομένους τρόπους φοροδιαφυγής αποτελούσε πάντα η έκδοση εικονικών τιμολογίων. Λόγω της παλιάς χειρόγραφης διαδικασίας τα τιμολόγια ήταν πολύ δύσκολο να βρεθούν από τις φορολογικές αρχές αν είναι πλαστά ή όχι. Πλέον με την ηλεκτρονική τιμολόγηση είναι πολύ πιο εύκολο να ελεγχθεί ένα παραστατικό ως προς την ορθότητα του.

Τέλος τα τελευταία χρόνια γίνεται μια προσπάθεια από το Ελληνικό κράτος για την ψηφιοποίησή του. Ήδη το 2024 έχουν ολοκληρωθεί μια πληθώρα νέων πληροφοριακών συστημάτων τα οποία όλα συνδέονται μεταξύ τους ως προς τον τελικό αποδέκτη που είναι οι Ελληνικές ελεγκτικές αρχές. Τα νέα ΠΣ στην Ελλάδα περιλαμβάνουν έναν συνολικό σχεδιασμό ψηφιακού μετασχηματισμού με στόχο την πλήρη ψηφιοποίηση της χώρας μέχρι το 2025. Αυτά τα συστήματα είναι καθοριστικά για τη βελτίωση της αποδοτικότητας των δημόσιων υπηρεσιών, την ενίσχυση της ψηφιακής οικονομίας και την απλοποίηση των διαδικασιών. Κύριες πρωτοβουλίες περιλαμβάνουν την εφαρμογή προηγμένων τεχνολογιών σε διάφορους τομείς όπως το EnterpriseResourcePlanning (ERP), Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού (HRMS), συστήματα δημόσιων ηλεκτρονικών δημοπρασιών και συστήματα εντοπισμού φοροδιαφυγής. Επιπλέον, έργα όπως το εθνικό δίκτυο Syzefxis II για το δημόσιο τομέα και η ανάπτυξη ευρυζωνικής πρόσβασης της επόμενης γενιάς (NGA) σε αγροτικές περιοχές υπογραμμίζουν τη δέσμευση της Ελλάδας για την αναβάθμιση της υποδομής της και την προώθηση της ψηφιακής καινοτομίας. Ο σχεδιασμός ψηφιακού μετασχηματισμού της χώρας, υποστηριζόμενος από σημαντικές επενδύσεις, επικεντρώνεται στην ενίσχυση της συνδεσιμότητας, την ψηφιοποίηση των δημόσιων υπηρεσιών, την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής, την προώθηση των ψηφιακών δεξιοτήτων και την προώθηση της ένταξης των ψηφιακών τεχνολογιών στις ΜΜΕ. Οι προσπάθειες ψηφιακού μετασχηματισμού της Ελλάδας όχι μόνο αναδιαμορφώνουν τον τεχνολογικό της τομέα, αλλά επίσης προσελκύουν επενδύσεις από διεθνείς κολοσσούς της τεχνολογίας και υποστηρίζουν ένα δυναμικό οικοσύστημα start-up.

6.2 Προτάσεις

Στην παρούσα διπλωματική πραγματοποιήθηκε βιβλιογραφική έρευνα με σκοπό την παρουσίαση και ανάλυση του νέου πληροφοριακού συστήματος “myDATA” της ΑΑΔΕυπό το πρίσμα της καταπολέμησης της φοροδιαφυγής σε μια γενικότερη προσπάθεια που κάνει το Ελληνικό κράτος για τον εκσυγχρονισμό του. Με βάση αυτή την μελέτη προτείνονται οι ακόλουθες συστάσεις:

1. Το Ελληνικό κράτος θα μπορούσε να εκσυγχρονιστεί περισσότερο με την δημιουργία αντίστοιχου Πληροφοριακού Συστήματος και στον τομέα της δημόσιας ασφάλισης όπου το σύστημα του e-ΕΦΚΑ είναι αρκετά παλιό,
2. Χρησιμοποίηση των “myDATA” και στο δημόσιο τομέα με σκοπό τον εκσυγχρονισμό και την αναβάθμιση της διαφάνειας του,
3. Εκμετάλλευση της καινοτομίας των ηλεκτρονικών βιβλίων μέσω στρατηγικών συμφωνιών με κράτη μέλη της ΕΕ για δημιουργία από την Ελλάδα μια πλατφόρμας προσαρμοσμένης στην κάθε χώρα έναντι αμοιβής,
4. Βελτιώσεις στην ταχύτητα της πλατφόρμας ώστε να είναι πιο φιλική με τον χρήστη και να προσφέρει πιο γρήγορη εξυπηρέτηση.

Η ιδέα της δημιουργία της πλατφόρμας των “myDATA” είναι ένα εξαιρετικό βήμα για τις Ελληνικές φορολογικές αρχές. Από την στιγμή λοιπόν που υπάρχει πλέον αφενός τεχνογνωσία στο πως δημιουργείται μια τέτοια πλατφόρμα και αφετέρου έχουν γίνει τα δύσκολα βήματα όπως της αναγνώρισης και επίλυσης των προβλημάτων που δημιουργούνται από την υιοθέτηση μια τέτοιας αλλαγής, της κοστολόγησης του έργου, της εκπαίδευσης των πολιτών, του χρονοδιαγράμματος εφαρμογής κτλ. μπορούν να πραγματοποιηθούν και άλλα αντίστοιχα έργα σε φορείς που είναι ακόμα αρκετά απαραιωμένοι. Για παράδειγμα το e-ΕΦΚΑ είναι ακόμα σε πρωταρχικό στάδιο έχει πληθώρα προβλημάτων και η εξυπηρέτηση των πολιτών γίνεται με δυσκολία. Θα μπορούσε να δημιουργηθεί ένα αντίστοιχο ΠΣ και να αλλάξει άρδην την εικόνα του. Επίσης από την στιγμή που η Ελλάδα αποτελεί καινοτόμα χώρα στην ηλεκτρονική τιμολόγηση θα μπορούσε να δημιουργήσει επαφές με άλλα κράτη μέλη της ΕΕ και να συνδράμει στην εφαρμογή αντίστοιχης πλατφόρμας έναντι αμοιβής ή σύμβασης. Τέτοιες συμφωνίες θα μπορούσαν να μειώσουν αρκετά το δημοσιονομικό χρέος της χώρας και να ενισχύσουν την θέση της ανάμεσα στις χώρες με την καλύτερη επίδοση στην ψηφιακή εποχή. Τέλος και η ήδη υπάρχουσα πλατφόρμα επιδέχεται αρκετών βελτιώσεων. Η κύρια βελτίωση έγκειται στο γεγονός πως επειδή πλέον υποδέχεται δεδομένα από όλες της επιχειρήσεις της χώρας κάποιες στιγμές η εξυπηρέτηση που

προσφέρει είναι αργή καθιστώντας δύσκολη την μεταφορά των εσοδών και των εξόδων από τους επιτηδευματίες και τους λογιστές. Το μηχανογραφικό τμήμα του αρμόδιου Υπουργείου θα μπορούσε να μεριμνήσει για την αποκατάσταση του συγκεκριμένου προβλήματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ7^ο

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- <https://www.elorus.com/el/ti-einai-h-hlektronikh-timologhsh/>
- <https://www.papaki.com/blog/2020/12/30/mydata>
- <https://www.taxheaven.gr/circulars/34549/syxnes-erwthseis-apanthseis-enhmerwmeno>
- Γεωργακόπουλος Θ., «*Η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση Στην Ελλάδα - Μια Μελέτη*», ΔιαΝΕΟσις, Μάρτιος 2018. Διαθέσιμο: https://www.dianeoisis.org/2018/03/e_government_post/.
- Ελληνική Δημοκρατία: *Ανεξάρτητη Αρχή Δημοσίων Εσόδων (χ.χ)*. Ανακτήθηκε από: <https://aade.gr/mydata> .
- Καραγιάννης Δ., Καραγιάννης Ι., Καραγιάννη Α., (2023), *ΦΠΑ δηλώσεις στην πράξη 19^η έκδοση*, Θεσσαλονίκη, Εκδόσεις: Καραγιάννη.
- Κούνη Δ., (2020), *Η φοροδιαφυγή στον ΦΠΑ*, Αθήνα, Εκδόσεις: Νομική Βιβλιοθήκη.
- Νιφορόπουλος Κ., Καρποδίνης Δ. (2021), *Οδηγός myData*, Αθήνα, Εκδόσεις: Ριόλος.
- Παπαγιάννης Ν., «*MyDATA σε απλά Ελληνικά: Τι αλλάζει, ποιες είναι οι νέες υποχρεώσεις – Πλήρης οδηγός*, Νοέμβριος 2021 Διαθέσιμο: <https://www.epsilonnet.gr/content.aspx?id=5904&mID=3%2C66> .
- Πολύγερ Μ., Σπυρόπουλος Ν. (2021), *Ηλεκτρονικά Βιβλία Λογιστής και Επιχείρηση*, Αθήνα 2021, Εκδόσεις: AccountingSoftware.
- Συκιανάκης Ν. (2014). *Φοροδιαφυγή Στην Ελλάδα* (Πτυχιακή Εργασία). Διαθέσιμο από: Ιδρυματικό Αποθετήριο Ωκεανός.
- Τάτσος Ν.,(2001), *Παραοικονομία και Φοροδιαφυγή στην Ελλάδα*, Αθήνα, Εκδόσεις: Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών.